

Verslag openbare middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum donderdag 9 januari 2025
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht, Raadszaal
Verslag door Mevrouw B. Young (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitters, dhr. B. van Steeg, wethouder mw. E. Oosters, de commissiegriffier dhr. S. Heerdink, de leden, mw. K. Alblas (CU), dhr. D. Bosch (UtrechtNu!), dhr. J. Cornielje (PvdA), mw. R. Heijne (GroenLinks), dhr. G. te Hoonte (VVD), dhr. J. Otto (EenUtrecht), dhr. L. van Rooij, dhr. V. Paalman (Horizon), dhr. M. de Pagter (VVD), mw. C. Passier (Volt), dhr. L. van Straalen (CU), dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vasters (D66), mw. L. de Vries (PvdD), mw. J. Zwinkels (CDA)

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag openbare middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Aanwezigen.....	1
Afwezigen.....	1
1. Opening.....	1
2. Vaststellen van de agenda van 9 januari 2025	2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)	2
3.1 Vaststelling TAM-omgevingsplan Warmtesysteem	2
3.2 Raadsvoorstel Aanvraag bijdrage Gemeentefonds 2025 voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog	2
3.3 Raadsvoorstel Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2
3.4 Raadsbrief goed verhuurderschap en discriminatiemonitor 2024	3
3.5 Technische sessie Tijdelijk beheer leegstand voor de periode 6-24 maanden	3
3.6 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen stukken	3
4. Verslagen	3
5. Toezeggingen/Moties.....	5
6. Ingekomen stukken.....	5
7. Raadsvoorstel Beleidsnota Luchtkwaliteit.....	5
Eerste termijn	5

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 14.00 uur en heet iedereen welkom.

2. Vaststellen van de agenda van 9 januari 2025

De voorzitter constateert dat allen instemmen met de agenda.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)

De voorzitter meldt dat wordt geagendeerd voor twee dagdelen op 9 januari 2025.

5 3.1 Vaststelling TAM (Tijdelijke Administratieve Maatregel) - omgevingsplan Warmtesysteem Papendorp

De voorzitter deelt mee dat wordt voorgesteld dit te agenderen voor 6 februari 2025 voor 90 minuten.

10 De commissie gaat hiermee akkoord.

3.2 Raadsvoorstel Aanvraag bijdrage Gemeentefonds 2025 voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog

De voorzitter stelt vast dat het punt niet geagendeerd hoeft te worden voor 6 februari 2025.

15 3.3 Raadsvoorstel Beleidsnota Vastgoed 2025-2030

De voorzitter laat weten dat wordt voorgesteld om dit raadsvoorstel te agenderen voor 6 februari a.s. voor 90 minuten.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor om over deze beleidsnota een raadsinformatiebijeenkomst te agenderen.

20 De voorzitter reageert dat de raadsinformatiebijeenkomst voor 6 februari a.s. al vol zit. Het onderwerp moet wel behandeld worden op 6 februari a.s. De reeds geplande raadsinformatiebijeenkomst moet dan verschoven worden.

25 De heer Te Hoonte (VVD) vraagt om een inhoudelijke argumentatie hiervoor.

De voorzitter kan die niet geven.

30 De heer Te Hoonte (VVD) denkt dat er geen fatale termijn aan zit. Volgens hem kan bespreking van de Beleidsnota doorgeschoven worden zodat er een raadsinformatiebijeenkomst kan worden ingepland.

35 De voorzitter stelt voor om in principe te besluiten dat er in maart a.s. een raadsinformatiebijeenkomst wordt georganiseerd. Mocht dit niet mogelijk zijn dan zal het naar voren moeten worden gehaald.

Mevrouw Zwinkels (CDA) steunt het idee om een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren. 90 minuten besprekingsduur lijkt haar krap.

40 De voorzitter stelt voor om hier 120 minuten van te maken.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor om de geheime bespreking over de verkoopprijs, die in dezelfde brief is vermeld, mee te behandelen met deze Beleidsnota.

45 De voorzitter zoekt na om welke agendering dit gaat.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat dit een agendering van haar collega betreft. Deze is reeds gedeeld per app met de woordvoerders. Zij zal hem vragen of behandeling op 6 maart a.s. akkoord is.

50 Wethouder Oosters geeft aan dat de Beleidsnota Vastgoed later geagendeerd kan worden.

De voorzitter stelt vast dat de Beleidsnota Vastgoed 2025-2030 voor maart a.s. voor 120 minuten wordt geagendeerd. Voorafgaand wordt een raadsinformatiebijeenkomst geagendeerd.

55 De fractie van GroenLinks bekijkt of het geheime deel op 6 februari a.s. behandeld moet worden of dat dit ook doorgeschoven kan worden naar maart a.s.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt een tekst voor de agendering op.

3.4 Raadsbrief goed verhuurderschap en discriminatiemonitor 2024

5 **De voorzitter** meldt dat voorgesteld wordt om dit voor 30 minuten te agenderen op 6 februari a.s. Omdat er een beleidsnota is doorgeschoven en er zes fracties zijn die het punt willen agenderen, wordt het punt voor 60 minuten geagendeerd.

3.5 Technische sessie Tijdelijk beheer leegstand voor de periode 6-24 maanden

De voorzitter meldt dat deze sessie is gepland voor 6 februari a.s. van 9.00 tot 10.00 uur.

10 **Wethouder Oosters** geeft aan dat een ander moment voor deze technische sessie eventueel mogelijk is. Daarnaast is er een uitnodiging voor de commissie voor een werkbezoek aan de afgeronde restauratie van de Domtoren op 6 februari a.s. van 17.00 tot 18.00 uur.

15 **De voorzitter** concludeert dat de commissie akkoord gaat met agendering van de technische sessie en het werkbezoek op 6 februari a.s.

3.6 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

De voorzitter memoreert dat de commissie een aantal zaken heeft gedeeld in de WhatsAppgroep en vraagt of partijen een agendering willen doen.

20 **De heer Te Hoonte** (VVD) heeft een agendering voor de studenten aan de Ravellaan 96. Deze agendering is mede door de heer Snijder geschreven. Er is onrust en hierover moet worden gesproken om te kijken of wat er gebeurt echt noodzakelijk is of dat er een andere weg mogelijk is. Er zijn tien fracties die mee-agenderen.

25 **De voorzitter** stelt een spreektijd van 90 minuten voor.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) stelt dat het vooral belangrijk is hoeveel verschillende inbrengen er zijn.

30 **Mevrouw Passier** (VOLT) vraagt of er over dit onderwerp een geheim onderdeel besproken moet worden.

35 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat dit ook de Ravellaan betreft maar dat gaat over een ander onderwerp. Er wordt gezorgd voor een aparte agendering hiervoor samen met het raadsvoorstel Vastgoedbeheer.

De voorzitter stelt de spreektijd op 90 minuten omdat de verwachting is dat de inbreng vanuit de Raad vrij eenduidig zal zijn.

40 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) geeft namens de heer Snijder aan dat zijn fractie het punt als eerste heeft geagendeerd.

45 **De heer Te Hoonte** (VVD) reageert door te zeggen dat Student & Starter de agenderingsvraag met een dusdanige snelheid heeft gesteld waardoor zijn fractie niet kon aansluiten. Hij heeft vervolgens de heer Snijder de kans gegeven de agendering te schrijven maar in de communicatie hierover is iets fout gegaan waarop de heer De Honte de agendering zelf heeft geschreven. Hij deelt de lezing van Student & Starter dat zij de eerste agendeerder zijn.

50 **De voorzitter** constateert dat Student & Starter de eerste agendeerder is en stelt vervolgens de vraag over achterstallig onderhoud in Overvecht aan de orde.

55 **De heer Usta** (DENK) zegt dat er een aankondiging rond is gegaan. Vooralsnog zijn er nog geen mede-agendeerders. Zijn fractie wil de schriftelijke antwoorden op vragen over achterstallig onderhoud van sociale huurwoningen met achterstallig onderhoud in Overvecht (en breder) agenderen. Ook wil de fractie een raadsinformatiebijeenkomst organiseren over dit onderwerp.

De heer Otto (EenUtrecht) geeft aan dat zijn fractie mee wil agenderen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zegt dat de antwoorden zeer recent zijn ontvangen. Zij hoort graag van DENK wat deze fractie anders zou willen zien aangaande de beantwoording van de vragen.

5 **De heer Usta** (DENK) geeft aan dat het achterstallig onderhoud de leefbaarheid en veiligheid van de wijk direct raakt. Uit signalen kan worden opgemaakt dat het onderhoud vaak wordt uitgesteld. Het is zaak dat er nu per direct actie wordt ondernomen.

10 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vindt het lastig omdat de gemeente in haar antwoord stelt geen signalen van achterstallig onderhoud van de genoemde flats te hebben ontvangen.

De heer Usta (DENK) antwoordt dat dit in de praktijk anders wordt ervaren. Vandaar het verzoek om een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren waarin wijkbewoners hun verhaal kunnen doen en er meer duidelijkheid komt.

15 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) doet graag mee met de organisatie van de raadsinformatiebijeenkomst. Aan de hand van de informatie daaruit zal haar fractie besluiten of er mee wordt geagendeerd.

20 **De voorzitter** stelt voor om in maart a.s. een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren en het onderwerp ook te agenderen voor de commissievergadering van maart a.s.

De heer Usta (DENK) gaat hiermee akkoord. Hij zal zorgdragen voor de agendering.

25 **De voorzitter** noemt het 3^e punt: het uitvoeringsprogramma woningcorporaties dat geagendeerd is door de ChristenUnie.

30 **De heer Van Straalen** (CU) geeft aan dat zijn fractie het uitvoeringsprogramma graag wil agenderen voor maart a.s. om in debat te gaan over de gemaakte keuzes en geformuleerde acties van de corporaties. Het voorstel is om het punt te agenderen voor 120 minuten.

De voorzitter zou het punt graag agenderen voor 6 februari a.s.

De heer Van Straalen (CU) geeft de voorkeur aan agendering in maart a.s.

35 **De voorzitter** wijst op de grote hoeveelheid agendapunten in maart a.s. en stelt voor om 90 minuten te reserveren.

De heer Van Straalen (CU) kan hiermee akkoord gaan.

40 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat haar fractie graag in debat gaat over de panden die het college wil verkopen. Het betreft een geheime agendering. Het is akkoord als deze gekoppeld wordt aan de bespreking van de Beleidsnota Vastgoed 2025-2030 op 6 maart a.s. Het punt mag ook losgekoppeld worden en voor 6 februari a.s. worden geagendeerd.

45 **De voorzitter** geeft hier de voorkeur aan. Het agendapunt wordt voor 30 minuten geagendeerd op 6 februari a.s.

50 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) merkt op dat het 7 agenderende fracties betreft. Zij vindt 30 minuten daarom wat kort.

De voorzitter geeft aan dat de besprekingsduur 45 minuten wordt.

55 **Mevrouw Passier** (VOLT) haar zojuist opgestelde agendering over de brief voortgang uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026. Hierin staat dat overwogen wordt om ook een wachtlijst voor nieuwe en kleinverbruik aansluitingen in te stellen. Dit is voor nu uitgesteld maar de verwachting is dat dit punt dit jaar alsnog gaat komen. Haar fractie wil graag het debat aangaan over de maatschappelijke gevolgen van wachtlijsten voor huishoudens en MKB en over alternatieve scenario's.

60 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vindt het een terecht punt van VOLT en wil mee agenderen. Zij is wel

benieuwd of het college van mening is dat dit behoort tot de scope van het uitvoeringsprogramma dat loopt tot 2026.

5 **Mevrouw Passier** (VOLT) antwoordt dat wat zij voorstelt in de brief staat vermeld.

De voorzitter constateert dat er een behoorlijk aantal fracties mee wil agenderen. Hij stelt voor om de bespreking voor 6 februari a.s. te agenderen voor 90 minuten.

10 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vult aan dat er in de Tweede Kamer een debat over netcongestie plaatsvindt op 19 februari a.s.

4. Verslagen

De voorzitter concludeert dat de conceptverslagen van de commissievergadering Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen van 24 oktober en 28 november 2024 worden vastgesteld.

15 5. Toezeggingen/Moties

De voorzitter concludeert dat de toezeggingenlijst van de commissie EDVW van 9 januari 2025 wordt vastgesteld.

20 6. Ingekomen stukken

De voorzitter meldt dat er geen ingekomen stukken zijn.

Schorsing voor wisseling van woordvoerders.

7. Raadsvoorstel Beleidsnota Luchtkwaliteit

25 **De voorzitter** licht toe dat de raad wordt gevraagd de beleidsnota vast te stellen en daarmee de doelstellingen, uitgangspunten en maatregelen ter bevordering van de luchtkwaliteit en de gezondheid van de Utrechters. Inzet is te voldoen aan de EU-grenswaarden en het (op termijn) behalen van de aangescherpte WHO-advieswaarden. Hiertoe worden enerzijds een aantal lokale maatregelen getroffen en anderzijds een lobby opgezet gericht op de bronnen van verontreiniging buiten Utrecht. De raad wordt tevens gevraagd de beleidsnota 'Utrecht kiest voor Gezonde Lucht' in te trekken en ter vervanging deze beleidsnota op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht.

30 Eerste termijn

De voorzitter geeft het woord aan de PvdD.

35 **Mevrouw De Vries** (PvdD) geeft aan dat haar fractie blij is dat het College aan de slag gaat met de aangescherpte WHO-normen uit 2021. Dit is een stap vooruit. Om van deze stap een grotere sprong te maken zijn er nog wat aanbevelingen.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt hoe realistisch de WHO-normen zijn in het dagelijks leven.

40 **Mevrouw De Vries** (PvdD) antwoordt dat haar fractie deze normen realistisch vindt. Ze zijn ook noodzakelijk omdat iedereen recht heeft op gezonde lucht.

45 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) geeft aan dat de lucht veel minder vervuild is dan wordt gezegd. Het is volgens hem een utopie om te denken dat de lucht nog schoner kan worden. Wat heb je aan gezonde lucht als je niet meer normaal kunt leven?

Mevrouw De Vries (PvdD) zegt dat haar fractie dit andersom ziet. Hoe kun je normaal leven als er geen gezonde lucht is?

50 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) antwoordt dat de lucht sinds de jaren '60 en '70 niet zo schoon is geweest als nu. Hij vraagt waarom het dan toch nodig is om steeds meer maatregelen te treffen waardoor normaal leven onmogelijk wordt.

Mevrouw De Vries (PvdD) reageert dat de WHO-normen zijn opgesteld omdat de gezondheid van mensen van belang is. Daarom staat buiten kijf dat hiernaar gestreefd moet worden. Uiteraard zitten hier maatregelen aan vast, die soms niet leuk maar wel nodig zijn.

5 **De heer De Pagter** (VVD) vraagt mevrouw De Vries wanneer de doelstellingen bereikt moeten worden. De doelstellingen uit 2015 zijn inmiddels zo goed als bereikt.

10 **Mevrouw De Vries** (PvdD) antwoordt dat de normen uit 2015 te laag bleken te zijn. Als de normen uit 2015 zijn behaald dan zijn we er nog niet. De fractie zou graag z.s.m. schone lucht voor iedereen hebben.

De heer De Pagter (VVD) geeft aan dat z.s.m. geen doel is. Hij vraagt welk concreet jaartal de Partij voor de Dieren voor ogen heeft.

15 **Mevrouw De Vries** (PvdD) antwoordt dat dit per maatregel anders ligt. Voor het verbieden van houtstook binnen heeft de fractie een jaartal voor ogen dat eerder is dan 2030 zoals het college voorstelt.

20 **De heer De Pagter** (VVD) reageert door te zeggen dat het verbieden van houtstook binnen op korte termijn niet mogelijk is en ook niet leidt tot een schonere luchtkwaliteit. Volgens hem stelt de Partij voor de Dieren onrealistische doelen.

Mevrouw De Vries (PvdD) kijkt uit naar de voorstellen van de VVD om de lucht schoner te maken.

25 Zij vervolgt haar betoog. Haar fractie wil het college aanmoedigen om zichzelf meer uit te dagen. De EU-normen die worden nagestreefd zijn politiek vastgelegde keuzes die niet perse de beste keuzes zijn voor de gezondheid en het klimaat. Er is meer nodig om de WHO-normen wel te halen. Wat gaat het college doen als de WHO-normen in de toekomst opnieuw worden geüpdatet? Wordt het beleid dan aangescherpt?

30 Inzake houtstook zou de meest effectieve maatregel zijn om z.s.m. te stoppen met binnen stoken door een algeheel verbod in te stellen. Ziet de wethouder mogelijkheden om een algeheel binnenstook verbod eerder dan pas in 2030 in te stellen?

35 **De heer Vasters** (D66) merkt op dat het belangrijk is dat er draagvlak is onder de inwoners. Daar is tijd voor nodig. Hij vraagt hoe de Partij voor de Dieren hier tegenaan kijkt.

40 **Mevrouw De Vries** (PvdD) beaamt dat het informeren van mensen erg belangrijk is. Dit betekent niet dat de invoering later kan. Het gaat om gezondheid en verbetering van de luchtkwaliteit kan niet vroeg genoeg komen.

De heer Vasters (D66) zegt dat mensen informeren en ze laten wennen aan maatregelen en wijzigingen tijd kost, dit kan niet binnen enkele weken worden gerealiseerd.

45 **Mevrouw De Vries** (PvdD) zegt dat het inderdaad tijd kost om ergens aan te wennen. Het kost geen tijd om aan te geven dat het college deze kant op wil gaan.

50 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt waarop de stelling dat een totaalverbod op binnenstook de beste optie is, is gebaseerd. Er komen reacties van inwoners binnen waarin staat dat zij een duurzame woning hebben en binnenstoken. Het gaat ook heel erg om gedrag, hoe ga je om met een kachel in je huis? Waarom zou een totaalverbod het meest effectief zijn?

Mevrouw De Vries (PvdD) antwoordt dat door een totaalverbod de uitstoot van fijnstof het meest vermindert. Een totaalverbod is daarnaast duidelijker voor de inwoners en beter uitvoerbaar dan het werken met verschillende kleurcodes.

55 Zij vervolgt haar betoog. Haar fractie is niet blij met de uitzondering voor scouting op het buitenstookverbod. Juist kinderen zijn kwetsbaar in relatie tot schadelijke houtrook. De fractie vraagt het college om het rookvrij maken van parken mee te nemen in de verkenning van rookvrije zones en mee te nemen in de roadmap rookvrij.

60 **De heer De Pagter** (VVD) vraagt mevrouw De Vries waar zij de handhaafcapaciteit voor al deze verboden vandaan wil halen.

Mevrouw De Vries (PvdD) antwoordt dat het ook om een normenwijziging gaat. Als de gemeente aangeeft wat zij als niet wenselijk beschouwt, dan stel je buiten de handhavingscapaciteit een norm en gun je het tijd om een gedragsverandering op gang te krijgen.

De heer De Pagter (VVD) vraagt of het voor de Partij voor de Dieren belangrijk is om symbolische maatregelen te nemen of om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Mevrouw De Vries (PvdD) vindt dit een rare tegenstelling. Het is belangrijk om effectieve maatregelen te nemen en de luchtkwaliteit te verbeteren. Het zijn geen symbolische maatregelen maar maatregelen die de norm veranderen.

De heer De Pagter (VVD) stelt dat het houtstookverbod een symbolische maatregel is omdat deze niet te handhaven is. Het gaat volgens hem niet leiden tot daadwerkelijk verbeterde luchtkwaliteit. Het is belangrijker dat mensen mee kunnen komen in deze transitie.

Mevrouw De Vries (PvdD) zegt dat het wel of niet handhaven weinig zegt over wat er kan worden bereikt met een maatregel.

De heer Bosch (UtrechtNu!) merkt op dat wetten worden aangenomen om deze vervolgens te handhaven. Als dit niet gebeurt is de kans groot dat er geen verandering plaatsvindt. Hij ziet het nut niet van dit soort onzinnige maatregelen. Het zal volgens hem alleen tot conflicten leiden.

Mevrouw De Vries (PvdD)) geeft aan dat het over een wijziging van normen gaat. Mensen kunnen elkaar aanspreken en wijzen op de regel. In het verleden kon er in een café worden gerookt, nu gebeurt dat niet meer.

De heer Bosch (UtrechtNu!) noemt enkele andere verboden zoals het confettiverbod waar mensen zich geregeld niet aan houden. Dit is volgens hem symboolpolitiek. Wie stelt dan de norm? Is dat de gemeenteraad van Utrecht?

Mevrouw De Vries (PvdD) beaamt dit.

De heer Bosch (UtrechtNu!) zegt dat er dan een tegenbeweging komt. Dat was zichtbaar met het vuurwerkverbod: er is nog nooit zoveel vuurwerk afgestoken in Utrecht dan dit jaar waarin een vuurwerkverbod gold. Spreker vraagt of mevrouw De Vries deze tegenreactie herkent.

Mevrouw De Vries (PvdD) zegt dat de gemeenteraad een democratisch gekozen orgaan is. Het is mogelijk dat mensen het niet eens zijn met de maatregelen en tegen schenen gaan schoppen. De hoop is dat op termijn de norm verschuift en dit niet meer gebeurt.

Zij vervolgt haar betoog door te zeggen dat haar fractie ook barbecueën op houtskool of briketten wil verbieden in parken. Ziet de wethouder mogelijkheden om dit toe te voegen?

Een ander punt dat genoemd moet worden is dat de verbreding van de A27 gestopt moet worden alsmede de vierde aanvliegroute. Deze zijn slecht voor de luchtkwaliteit. Inzake de vierde aanvliegroute is spreker benieuwd hoe de lobby van het college hieromtrent verloopt.

Een andere vraag is wanneer er wordt gestopt met diesel- en benzineaggregaten op bouwplaatsen en bij evenementen. Gaat de wethouder hier werk van maken in de beleidsnota en kan hier in het uitvoeringsprogramma een ambitieus tijdspad voor worden opgenomen?

In de nota wordt dit niet genoemd maar het planten van nieuwe bomen is goed voor de luchtkwaliteit. Het advies van de fractie is dan ook om sneller te vergroenen en te stoppen met het kappen van bomen. Waarom staan bomen helemaal niet vermeld in de nota?

De voorzitter geeft het woord aan Horizon.

De heer Paalman (Horizon) geeft aan dat zijn fractie meegaat met de ambities van het college en scenario 2 in de nota steunt.

Mevrouw De Vries (PvdD) vraagt waarom Horizon niet de voorkeur geeft aan het meer ambitieuze scenario, scenario 3.

De heer Paalman (Horizon) antwoordt dat ambitie goed is maar het is ook goed om realistisch te

zijn, daarom is gekozen voor het scenario dat in het midden ligt. Het is nog steeds een ambitieus plan ondanks dat het niet de meest ambitieuze optie is.

Mevrouw De Vries (PvdD) geeft aan dat met scenario 2 de WHO-normen niet te behalen zijn.

De heer Paalman (Horizon) realiseert zich dit maar zijn fractie volgt de mening van het college dat dit de beste en meest realistische optie is.

Hij vervolgt zijn betoog. Hoewel er grote stappen genomen kunnen worden inzake het wegverkeer blijven grote bronnen van luchtvervuiling buiten beschouwing in de nota. In de nota staat bij lobby elke keer het Rijk vermeld. Kan de wethouder iets zeggen over de lobby-situatie van de gemeente Utrecht bij het Rijk gelet op de huidige regering?

In de nota wordt aangegeven dat de maatregelen geen gevolgen hebben voor woningbouw. Kan de wethouder uitleggen waarom de maatregelen uit de nota geen enkel effect op woningbouw hebben? Hij wijst op de stikstofcrisis, verrassingen op dit gebied zijn ongewenst, woningbouw moet doorgaan.

Mevrouw Passier (VOLT) verwijst naar de nota waarin juist staat dat er niet gebouwd kan worden op plekken waar de EU-normen niet gehaald worden. Strengere normen zullen juist goed zijn voor de woningbouw.

De heer Paalman (Horizon) beaamt dit. Daarom is hij voor de plannen die in de nota staan. Bij het lezen van het stuk bleek er echter weinig in te staan over woningbouw. Vandaar zijn vraag om uitleg over deze zin.

Hij vervolgt zijn betoog. Hij heeft er vertrouwen in dat er qua wegverkeer als bron van vervuiling voldoende stappen worden genomen. Bij consumenten, daarna de grootste bron, is de vraag of vriendelijk vragen voldoende is. Harde maatregelen mogen ook zoals een rookverbod op terrassen.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt hoeveel een rookverbod op terrassen gaat helpen bij de verbetering van de luchtkwaliteit.

De heer Paalman (Horizon) antwoordt dat in de nota staat dat roken een factor is die voor veel luchtvervuiling zorgt.

De heer Bosch (UtrechtNu!) is van mening dat zoiets totaal niet te meten is. Hij vindt het een soort pesterij van de burger. Hij had van de heer Paalman meer verwacht als liberale geest.

De heer Paalman (Horizon) citeert uit de nota dat de vrijheid van iemand stopt als de vrijheid van een ander wordt beperkt. Burgers moeten worden beschermd tegen luchtvervuiling. Een rookverbod is te overwegen en kan worden onderzocht.

Mevrouw De Vries (PvdD) vraagt of Horizon het voorstel van haar fractie ondersteunt om ook parken rookvrij te maken.

De heer Paalman (Horizon) zegt dit voorstel te steunen.

Hij rondt zijn betoog af door te zeggen dat het goed is dat er actie wordt ondernomen door de overheid om de luchtkwaliteit te beschermen.

De voorzitter geeft het woord aan Student & Starter.

De heer Van Rooij (Student & Starter) geeft aan dat uit onderzoek blijkt dat 1 op de 8 mensen overweegt te verhuizen vanwege slechte luchtkwaliteit. Het heeft een enorme invloed op het dagelijks leven en de gezondheid van mensen. Het veroorzaakt 1 op de 6 gevallen van astma onder kinderen en 18% van de gevallen van longkanker. In Utrecht behoort de luchtkwaliteit tot de slechtste van het land. Hierdoor lopen veel inwoners dagelijks risico. Iedere stap naar schonere lucht levert meteen resultaten op. Zijn fractie maakt de keuze voor ambitieuze stappen voor schone lucht voor alle Utrechters en juicht de keuze voor het nastreven van de WHO-normen toe. Tegelijkertijd bevat de nota ingrijpende maatregelen waar sommige inwoners zich zorgen over maken. Het is belangrijk dat alle Utrechters mee kunnen doen. De nota komt hieraan tegemoet door de lange tijdspaden die worden voorgesteld waardoor de inwoners de tijd krijgen om zich aan te passen. Ook is er veel aandacht voor kansengelijkheid bijvoorbeeld door de sloopregeling. De

5 behoeften van de inwoners moeten goed onderzocht worden en de regeling moet zo effectief mogelijk worden toegepast. Het college wordt gevraagd om bij de uitvoering van de sloopregeling prioriteit te geven aan inwoners die hun mobiliteit verliezen. Zij moeten als eerste aan bod komen. Het budget moet vooral worden ingezet voor Utrechters die zonder sloopregeling geen alternatief vervoer hebben.

De heer Vasters (D66) vraagt of een sloopregeling voor de fractie van Student & Starter een voorwaarde is voor het uitbreiden van de milieuzone.

10 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) vindt het belangrijk dat er een sociale regeling komt. Hij wil geen voorwaarden stellen aan hoe deze er precies uit komt te zien.

De heer Vasters (D66) licht toe dat hij bedoelt te vragen of de sloopregeling voor Student & Starter randvoorwaardelijk is voor het uitbreiden van de milieuzone.

15 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) is het hiermee eens.

Hij vervolgt zijn betoog. De fractie denkt dat het goed is om bij de uitvoering van de sloopregeling te kijken naar de mogelijkheden van de U-pas. Er zijn wel zorgen over de groepen die hier geen gebruik van kunnen maken zoals studenten. De wethouder wordt gevraagd om een toezegging om breed de mogelijkheden in beeld te brengen van een sociale sloopregeling voor alle Utrechters die het nodig hebben.

20 De fractie vraagt aandacht voor startende ondernemers. De uitbreiding van de milieuzone in 2027 en de 0-emissiezone in 2030 maakt de aanschaf van een bestelbus voor nieuwe ondernemers moeilijk. De wethouder wordt gevraagd om te onderzoeken of het mogelijk is om een tijdelijke ontheffing te verlenen aan startende ondernemers zodat zij de tijd krijgen om hun onderneming op te zetten en niet meteen een dure elektrische bus hoeven aan te schaffen.

25 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) denkt dat een startende ondernemer die de regels kent juist een elektrische bus zal aanschaffen in plaats van een dieselbus die uit gefaseerd wordt.

30 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) heeft ook de voorkeur voor een elektrische bus voor startende ondernemers maar startende ondernemers kunnen geholpen worden bij de start en vervolgens kan worden gekeken hoe zij z.s.m. over kunnen stappen op een duurzame bus.

35 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) zeg dat er juist gekeken wordt hoe de elektrische wagens dichterbij de startende ondernemers gebracht kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld met een starterslening of in een leaseconstructie. Dit lijken haar betere suggesties dan startende ondernemers aan een dieselwagen helpen. Er moet juist gekeken worden naar de transitie voor bestaande ondernemers die al een dieselwagen hebben en financieel in de problemen komen door de versnelde afschrijving ervan. Laten we daar een voorstel voor doen en bouwen aan een nieuwe economie.

40 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) kijkt graag mee met het voorstel van de CDA-fractie hoe een elektrische wagen voor startende ondernemers mogelijk kan worden gemaakt.

45 **De heer Usta** (DENK) is benieuwd waarom Student & Starter zich specifiek op startende ondernemers richt en niet op de overige ondernemers.

50 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) antwoordt dat dit is omdat de startende ondernemers niet in de nota worden genoemd.

De heer Usta (DENK) vraagt of de fractie van Student & Starter het ermee eens is dat de overige ondernemers ook worden geconfronteerd met hoge lasten om een elektrisch voertuig aan te schaffen.

55 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) is het hiermee eens. Daarom worden in de nota verschillende maatregelen voorgesteld waaronder de sloopregeling waar ondernemers gebruik van kunnen maken.

60 **De heer Usta** (DENK) vraagt of Student & Starter de overgangsregelingen toereikend vindt.

De heer Van Rooij (Student & Starter) geeft aan dat zijn fractie van mening is dat er een speciale regeling moet komen en die is voorgesteld in de nota.

Hij vervolgt zijn betoog. Als het gaat om een gezonde leefomgeving hoeft men van de landelijke politiek niet veel te verwachten. Utrecht maakt andere keuzes en kiest voor een stad waarin iedereen gezond kan leven en waar iedere Utrechter met een gerust hart diep kan adem halen. Een stad waarin we samen zorgen voor een gezonde toekomst voor onszelf en voor elkaar.

De voorzitter geeft het woord aan D66.

De heer Vasters (D66) geeft aan dat de luchtkwaliteit in Utrecht op dit moment nog geen voldoende scoort. De fractie vindt dat kinderen moeten kunnen opgroeien in een gezonde leefomgeving en daarom moet er worden gewerkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. De beleidsnota doet een aantal goede voorstellen. Wel moet worden gerealiseerd dat het om vergaande maatregelen gaat die een groot impact hebben op de inwoners en bezoekers. Het is belangrijk dat er voldoende draagkracht is voor de maatregelen. Inzake het uitbreiden van de milieuzone is het cruciaal dat er een goede sloopregeling komt. In de nota staat niet vermeld dat zo'n regeling voorwaardelijk is voor het uitvoeren van de maatregel. De fractie wil graag dat de komende tijd wordt gebruikt voor onderzoek hoe de regeling eruit moet zien. Voor wie is deze beschikbaar, wordt er een differentiatie toegepast waardoor mensen met een krappe beurs wellicht een wat hogere vergoeding krijgen, hoe zorgen we ervoor dat auto's gesloopt worden en niet verkocht en geëxporteerd? De omvang en de dekking zijn nu nog niet helder, graag dit mee onderzoeken.

De heer Cornielje (PvdA) vraagt of D66 een mening heeft over een hogere vergoeding voor mensen met een krappe beurs.

De heer Vasters (D66) antwoordt dat zijn fractie hier voorstander van is. De sloopregeling moet echter breed toegankelijk zijn voor iedereen die het aangaat. Men staat positief tegenover differentiatie.

Hij vervolgt zijn betoog. Met betrekking tot het aanscherpen van de milieuzone naar een emissie klasse 6, zodra dit door landelijke regelgeving mogelijk wordt, vindt de fractie het belangrijk om autobezitters tijdig te informeren over deze maatregel maar de fractie maakt zich ook zorgen over de onduidelijkheid die dit met zich meebrengt omdat het op dit moment nog niet kan. Hoe kijkt de wethouder aan tegen de timing van de communicatie over deze aanscherping?

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt hoe het standpunt van D66 is. Tot nu toe was de fractie erg tegen milieuzones voor benzineauto's.

De heer Vasters (D66) antwoordt dat de normen opschuiven. Men wil niet per definitie benzineauto's uitsluiten. Wel moet zorgvuldig worden bekeken naar de voorwaarden.

De heer De Pagter (VVD) vraagt of D66 deze maatregel wil schrappen omdat het nog niet is toegestaan of dat zij de maatregel willen laten staan.

De heer Vasters (D66) wil dit niet uit het plan halen. Als de maatregel eraan komt dan dient hier duidelijk over gecommuniceerd te worden richting de inwoners. De fractie wil de maatregel niet bij voorbaat al uitsluiten.

De heer De Pagter (VVD) vindt dit vaag. Mogelijk gaat iets komen dat nu nog niet is toegestaan. Dit zal toch geschrapt moeten worden uit het beleid totdat daar landelijk wel een mogelijkheid toe is?

De heer Vasters (D66) zou het niet bij voorbaat willen schrappen maar het is wellicht goed om hier nog niet breeduit over te communiceren om onduidelijkheid te voorkomen.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt of het geen aantasting van de rechtsstaat is als er aankondigingen worden gedaan van zaken die nog niet kunnen. Vindt de D66-fractie dit niet bezwaarlijk?

De heer Vasters (D66) geeft aan dit lastig te vinden. Het is belangrijk om op tijd te communiceren maar ook geen onrust te creëren in de maatschappij.

Hij vervolgt zijn betoog. Inzake de 0-emisiezone voor stadslogistiek maakt de fractie zich zorgen over met name kleine ondernemers en vraagt een proactieve houding van de gemeente om deze ondernemers op maat te ondersteunen. Er wordt gevraagd om een heldere visie hierop.

De fractie kan de maatregel van de invoering van een houtstookverbod binnenshuis steunen gezien de grote impact ervan op de uitstoot van fijnstof, maar vraagt de visie van de gemeente op de communicatie hierover en de handhaving hierop. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de inwoners zo'n verbod gaan naleven.

De heer De Pagter (VVD) is verbaasd over dit standpunt van D66. De fractie was eerst tegen een houtstookverbod buiten.

De heer Vasters (D66) antwoordt dat de fractie ziet dat een houtstookverbod binnen een significant effect heeft op de uitstoot. Volgens onderzoeken is het naast de uitstoot door het verkeer de grootste bron van uitstoot. Om daadwerkelijk een slag te kunnen maken in de verbetering van de luchtkwaliteit moet hierop worden ingegrepen.

De heer De Pagter (VVD) zegt dat een van de redenen waarom de D66-fractie eerder tegen een verbod buiten was, de handhaafbaarheid was. Handhaven van een verbod binnenshuis is nog lastiger. Hoe ziet de D66-fractie voor zich dat dit een belangrijk effect gaat hebben?

De heer Vasters (D66) geeft aan dat een deel van de mensen zich ook zonder handhaving zal houden aan een verbod zeker als wordt beseft hoe groot de impact van houtstook op de luchtkwaliteit is. Hij hoopt dat in de komende jaren met communicatie mensen overtuigd worden en hun gedrag zullen veranderen zonder dat de gemeente als politieagent voor de deur hoeft te staan.

De heer De Pagter (VVD) gelooft niet in het eenzijdig opleggen van maatregelen. Mensen moeten door communicatie begrijpen hoeveel impact houtstook heeft op de luchtkwaliteit en dan besluiten om minder te gaan stoken. Een verbod helpt hier niet bij. Is D66 het daarmee eens?

De heer Vasters (D66) kan het betoog van de heer Pagter volgen maar een verbod is onderdeel van communicatie. Mensen gaan er hierdoor beter over nadenken.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt het lastig dat een verbod is gedegradeerd tot een communicatiemiddel. Als er een totaalverbod wordt ingesteld dan is dit toch meer dan een communicatiemiddel?

De heer Vasters (D66) reageert door te zeggen dat het helpt in de communicatie. Men moet zich houden aan een verbod. Maar het is niet mogelijk om overal te controleren dus er zullen mensen zijn die zich er niet aan gaan houden. Het verbod is een maatregel die gaat helpen bij het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt naar het budget dat hierachter zit.

De heer Vasters (D66) antwoordt dat het voornamelijk op de communicatie aan komt en niet zozeer in het achteraf controleren. Daar zitten de kosten die gemaakt moeten worden om bewustzijn te creëren.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt gezien de financiële tekorten van de gemeente, hoeveel geld hierin moet worden gestopt volgens de D66-fractie.

De heer Vasters (D66) zegt dat in het programma de kosten voor communicatie zijn versleuteld. Hij vindt het lastig om te beoordelen of dit voldoende is. Er zal nog gesproken moeten worden over de vraag of dit voldoende is.

Hij vervolgt zijn betoog. Zijn fractie is blij dat er inzake het stookverbod buiten voor scouting een uitzondering is gemaakt. De extra regels die hieraan worden gesteld zijn wat betuttelend en waren niet nodig geweest.

Mevrouw De Vries (PvdD) wijst erop dat juist de gezondheid van kinderen wordt aangetast door houtstook. Een uitzonderingspositie voor scouting waar veel kinderen bij aanwezig zijn is daarom wat gek. Is de D66-fractie het hiermee eens?

5 **De heer Vasters** (D66) zegt dat er een inspanningsveld ligt tussen gezondheid aan de ene kant en aan de andere kant het plezier dat er binnen scouting is door een kampvuur. Vandaar de uitzondering. Daarnaast is het blootstellen aan vuur bij scouting niet iets dat dagelijks gebeurt.

Mevrouw De Vries (PvdD) benadrukt dat vanwege de educatieve functie van het kampvuur de uitzondering werd gemaakt, niet vanwege het plezier.

10 **De heer Vasters** (D66) antwoordt dat een kampvuur niet alleen een educatieve functie heeft maar meer is dan dat. Gezien het belang van een kampvuur voor scouting kan volgens hem een uitzondering worden gemaakt.

Hij vervolgt zijn betoog. Met het verbod op houtstook buiten is barbecueën op hout verboden. Graag hoort spreker van de wethouder dat andere vormen van barbecueën wel toegestaan blijven.

15 **Mevrouw De Vries** (PvdD) geeft aan dat zij er juist voor heeft gepleit om barbecueën op briketten en houtskool ook te verbieden. Is D66 het met haar eens dat er ook andere manieren van barbecueën zijn?

20 **De heer Vasters** (D66) beaamt dit en hij geeft aan ook voorstander van deze alternatieven te zijn. Een voorbeeld is barbecueën op gas. De gemeente zou dit kunnen faciliteren door bijvoorbeeld gasaansluitingen aan te brengen in parken.

25 **Mevrouw De Vries** (PvdD) lijkt het aanleggen van gasaansluitingen in parken geen goed idee.

De heer Vasters (D66) concludeert dat D66 achter de doelstellingen en de maatregelen staat maar maakt zich zorgen over het goed meenemen van inwoners en bezoekers bij de gewenste gedragsverandering en het versterken van het draagvlak. Mogelijk komt de fractie met een voorstel hierover.

30 **De voorzitter** geeft het woord aan GroenLinks.

35 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) zegt dat haar fractie blij is met de nota waarin concreet wordt gesteld dat Utrecht wil voldoen aan de EU-grenswaarden en er serieuze stappen worden gezet om toe te werken naar de advieswaarden van de WHO. Gezonde lucht is voor iedereen belangrijk maar heeft voor longpatiënten direct effect op hun gezondheid. Gezonde lucht is ook essentieel voor sociale rechtvaardigheid en om de woningbouwopgave op peil te houden. Nieuwe woningen mogen alleen gebouwd worden op plekken waar aan de luchtkwaliteitsnormen wordt voldaan. GroenLinks ondersteunt de maatregelen die in deze nota worden voorgesteld.

40 **De heer De Pagter** (VVD) vraagt welke concrete beleidsnormen mevrouw Heijne in de nota ziet waarmee de EU-normen gehaald kunnen worden.

45 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat het uitbreiden van de milieuzone tot aan de gemeentegrens zal helpen om de EU-normen in de stad te behalen.

De heer De Pagter (VVD) noemt het rapport van Royal HaskoningDHV waarin staat dat dit maar een reductie van maximaal 0,25% gaat opleveren. Welke maatregelen ziet mevrouw Heijne nog meer?

50 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) zegt dat er een pakket aan maatregelen nodig is om aan de grenswaarden te voldoen. Er zijn naast de lokale maatregelen ook landelijke maatregelen nodig.

55 **De heer De Pagter** (VVD) constateert dat GroenLinks maatregelen steunt die geen effect hebben. Dit zal tot gebakken lucht en niet tot schone lucht leiden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) constateert dat de heer De Pagter een karikatuur wil maken van de nota en blijkbaar weinig belang hecht aan een gezonde lucht in Utrecht.

60 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) geeft aan dat de luchtkwaliteit in Utrecht maar heel minimaal beïnvloed kan worden door de maatregelen.

5 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat het verbeteren van de luchtkwaliteit een veelkoppig monster is, op heel veel fronten moet er worden ingezet. Er zijn landelijke maatregelen nodig en lokaal kunnen er maatregelen genomen worden. Spreker vindt dat lokaal het optimale gedaan moet worden om de luchtkwaliteit te verbeteren. Daarin is dit beleid een mooie stap.

De heer Usta (DENK) vraagt of GroenLinks het niet jammer vindt om zoveel geld te verspillen aan symbolische schijnmaatregelen.

10 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) bestrijdt dat het symbolische schijnmaatregelen zijn. Er ligt een rapport van een onderzoeksinstituut waarin staat welke maatregel welk effect heeft.

De heer Usta (DENK) zegt dat er onderzoek wordt gedaan, het gaat om theorie. Met oud en nieuw was zichtbaar dat er veel vuurwerk werd afgestoken ondanks het verbod.

15 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) zegt dat bekend is dat nieuwe maatregelen tijd nodig hebben. Destijds werd ook gedacht dat het rookverbod niet handhaafbaar zou zijn.

20 **De heer Usta** (DENK) concludeert dat er bewustzijn gecreëerd moet worden in plaats van maatregelen opleggen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) beaamt dit. Daarom is het goed dat in de beleidsnota is opgenomen dat er eerst ingezet wordt op diverse voorlichtingscampagnes.

25 **De heer De Pagter** (VVD) bestrijdt dat hij niets geeft om schone lucht. Hij vraagt mevrouw Heijne om dit terug te nemen. Het gaat over inhoud en of maatregelen effectief zijn.

30 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) onderschrijft dit en vervolgt haar betoog. GroenLinks steunt het stapsgewijs toewerken naar een houtstookvrij Utrecht. Dit kan echter wat meer stapsgewijs dan nu in de nota wordt voorgesteld. De beste campagne blijkt de afkondiging van een stookverbod te zijn. De fractie zou graag zien dat in aanloop naar het algehele stookverbod in 2030 al eerder een stookverbod wordt ingezet bij code rood en oranje vanaf 2027. Er is dan voldoende tijd voor een campagne.

35 **Mevrouw De Vries** (PvdD) vraagt waarom GroenLinks ervoor kiest om het stookverbod binnen stapsgewijs in te voeren vanaf 2027 alleen bij code oranje en rood. Dit is bij het verbod op buitenstoken ook niet gedaan.

40 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) legt uit dat het buitenstookverbod minder ingrijpend is dan een binnenstookverbod. Door een tussenstap in te voegen ontstaat er een mooie geleidende schaal van buitenstookverbod naar binnenstookverbod bij codes rood en oranje en vervolgens een algeheel stookverbod.

45 Zij vervolgt haar betoog. Bij het buitenstookverbod buiten wordt een uitzondering gemaakt voor de scouting. Dit zou niet de keuze van GroenLinks zijn geweest omdat juist voor jonge kinderen houtstook slecht is. De fractie is blij met de goede voorwaarden die zijn gesteld aan stoken bij de scouting waardoor het hopelijk tot een minimum beperkt zal blijven. In 2027 wordt de maatregel geëvalueerd. Als er aanleiding toe is zal de raad geïnformeerd worden. Spreker vraagt om een toezegging van de wethouder om de raad sowieso te informeren over de uitkomsten van de evaluatie. Inzake de milieuzone staat er in de beleidsnota dat er een sloopregeling wordt aangeboden. GroenLinks vindt het belangrijk dat deze regeling echt een sloopregeling is en dat de vergoeding pas wordt ontvangen na overhandiging van het sloopbewijs. Dit om te voorkomen dat auto's die in Utrecht niet meer zijn toegestaan elders blijven rondrijden. Ook is het belangrijk dat de subsidie vooral terecht komt bij mensen die weinig te besteden hebben. Daarom het verzoek om te differentiëren in de bedragen die aangevraagd kunnen worden.

55 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) vraagt of het slopen van auto's gezien kan worden als onderdeel van de circulaire samenleving. Veel van de te slopen auto's zouden nog prima 20 jaar elders rond kunnen rijden.

60 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat in dit geval haar fractie ervoor kiest om het milieu te sparen. Er kan wel gedacht worden aan recycling. Veel onderdelen van de auto kunnen op een

andere manier worden gebruikt.

Zij vervolgt haar betoog. Er wordt toegewerkt naar elektrische bouwplaatsen in 2030. GroenLinks zou graag zien dat er al eerder wordt toegewerkt naar striktere voorwaarden voor dieselaggregaten bijvoorbeeld via de gunningscriteria. Door de aanleg van stroompunten bij evenementen en voorwaarden bij het verstrekken van subsidies kan het gebruik van aggregaten tijdens evenementen worden tegengegaan. Graag een reactie van de wethouder hierop. De fractie sluit zich aan bij de opmerkingen van de Partij voor de Dieren over de vierde aanvliegroute. Inzake stop & drop doet de fractie een dringende oproep aan de wethouder dat het aantal punten wordt uitgebreid en mensen worden gestimuleerd om de stop & drop plekken te gebruiken.

Er wordt enkele minuten geschorst.

De voorzitter geeft het woord aan PvdA.

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat zijn fractie het belangrijk vindt dat er maatregelen worden getroffen om de luchtkwaliteit in Utrecht te verbeteren. De Utrechter leeft gemiddeld 10 maanden korter door de slechte luchtkwaliteit. De enige oplossing is om de WHO-advieswaarden te behalen.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt of de slechte luchtkwaliteit waardoor de Utrechter 10 maanden korter leeft de lucht is die door de stad wordt veroorzaakt of betreft dit de algehele luchtkwaliteit.

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat niet alleen de stad Utrecht maar de hele regio invloed heeft op de luchtkwaliteit in Utrecht maar de gemeente kan wel stappen zetten om deze te verbeteren.

De heer Bosch (UtrechtNu!) wijst erop dat het grootste deel van de vervuilde lucht vanuit het buitenland komt.

De heer Cornielje (PvdA) stelt dat luchtkwaliteit ook gaat over het lokale: de gemeente Utrecht en de omliggende gemeente. Daarop is invloed uit te oefenen. Laten we in de gemeente Utrecht doen wat we kunnen om de kwaliteit te verbeteren.

De heer Bosch (UtrechtNu!) herhaalt dat het grootste gedeelte van de vervuiling vanuit het buitenland komt. Dit vindt hij zorgelijk.

De heer Cornielje (PvdA) vervolgt zijn betoog. Er is maar één oplossing en dat is het behalen van de WHO-normen voor luchtkwaliteit. Alleen als fijnstof en stikstof voldoen aan de advieswaarden van de WHO zorgen ze niet meer voor schade aan de gezondheid van de inwoners van Utrecht. Hiervoor is het essentieel dat toegewerkt wordt naar maatregelen die bewezen efficiënt zijn.

Mevrouw De Vries (PvdD) vraagt of de PvdA vindt dat de WHO-normen behaald moeten worden of dat hier naartoe moet worden gewerkt.

De heer Cornielje (PvdA) antwoordt dat we er nu naartoe werken, dit kost tijd. Het uiteindelijke doel moet zijn dat deze normen worden gehaald.

Mevrouw De Vries (PvdD) vult aan dat in scenario 2 er wordt toegewerkt naar de normen. Als de normen behaald moeten worden zou er gekozen moeten worden voor scenario 3. Deelt de PvdA-fractie deze mening?

De heer Cornielje (PvdA) beaamt dat het doel is om de normen te halen. Het tijdspad waarin dit wordt gedaan is belangrijk.

Hij vervolgt zijn betoog. Volgens het rapport van Royal HaskoningDHV is een effectieve maatregel tegen fijnstof kritisch kijken naar het wegverkeer. De fractie vindt dat mensen met een kleine portemonnee niet de dupe mogen worden van de uitbreiding van de milieuzones. Een goede sloopregeling en het effectief benaderen van bewoners zijn hierbij essentieel. Effectieve maatregelen die genomen moeten worden stuiten soms op weerstand maar de gezondheid van de inwoners van Utrecht maken deze noodzakelijk.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat een effectieve maatregel ook is dat er verstandiger gebruik wordt gemaakt van houtkachels. Vindt de PvdA-fractie dat dit ook een richting kan zijn?

5 **De heer Cornielje** (PvdA) vindt het de taak van de gemeenteraad van Utrecht om nu door te pakken, het is gezien de gezondheidsrisico's voor de inwoners van Utrecht van belang dat er duidelijke stappen worden genomen.

10 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt de heer Cornielje of hij erkent dat de grootste impact kan worden gemaakt door verstandiger gebruik van houtkachels. Daarmee kan het meeste effect op luchtkwaliteit worden bereikt.

15 **De heer Cornielje** (PvdA) erkent dit niet. Volgens het rapport van Royal HaskoningDHV is een van de meest effectieve maatregelen het stookverbod.

Mevrouw Passier (VOLT) vraagt of de heer Cornielje bekend is met het RIVM-rapport uit 2022 waarin staat dat de WHO-advieswaarden alleen haalbaar zijn met een ingrijpend pakket aan maatregelen waaronder een volledig verbod op houtstook.

20 **De heer Cornielje** (PvdA) beaamt dat de strengste maatregelen het meeste effect hebben. Hij vervolgt zijn betoog en roept op tot een begripvolle overheid bij het stookverbod. Een overheid die uitgaat van de beste intenties onder de stadsgenoten. Spreker vraagt de wethouder naar de mogelijkheid om eerst een waarschuwing te geven alvorens er tot boetes over wordt gegaan. Bij het invoeren van een binnenstookverbod moet rekening worden gehouden met Utrechters die
25 afhankelijk zijn van houtstook, circa 8% van de Nederlanders heeft een houtkachel als hoofdverwarming. Zijn deze groepen in Utrecht voldoende in beeld en is de wethouder bereid om met hen in gesprek te gaan en maatwerkoplossingen te bieden?

30 **De heer Vasters** (D66) wijst op de uitzondering die er is voor mensen die een houtkachel gebruiken als primaire bron voor verwarming.

De heer Cornielje (PvdA) antwoordt dat er wellicht groepen die op hout stoken niet in beeld zijn. Het is belangrijk om die groepen goed in beeld te hebben en hen eventueel maatwerkoplossingen te kunnen bieden.

35 **De heer Vasters** (D66) wijst nogmaals op de uitzondering die is opgenomen. Hij wil voorkomen dat er onnodig tijd wordt besteed aan het in beeld brengen van groepen terwijl er een uitzonderingsregel is.

40 **De heer Cornielje** (PvdA) stelt dat er voldoende tijd is om e.e.a. goed uit te zoeken en iedereen goed mee te nemen in deze ingrijpende maatregel.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt of de heer Cornielje mensen bedoelt die een andere bron van verwarming hebben en toch verwarmen d.m.v. een houtkachel.

45 **De heer Cornielje** (PvdA) antwoordt dat er mensen zijn met een warmtepomp of cv-verwarming die er toch voor kiezen om op hout te stoken bijvoorbeeld uit kostenoverwegingen. Hij rondt zijn betoog af door te zeggen dat zijn fractie heel blij is met de beleidsnota. Iedereen in Utrecht heeft recht op schone lucht. De beleidsnota neemt tijd voor de maatregelen waardoor
50 deze zorgvuldig kunnen worden uitgevoerd en elke Utrechter uiteindelijk schone lucht inademt.

De heer Bosch (UtrechtNu!) geeft aan dat het effect van een brommerverbod op de luchtkwaliteit lastig duidelijk te maken blijkt. Gegeven het feit dat de PvdA wil inzetten op effectieve maatregelen neemt hij aan dat de fractie het verbod op brommers uit de lijst met maatregelen wil halen. Klopt dit?

55 **De heer Cornielje** (PvdA) antwoordt dat brommers en snorfietsen kunnen leiden tot stikstof- en fijnstofuitstoot. Er is wel degelijk een effect. Hij zou de heer Bosch tegemoet willen komen door mensen met een bromfiets of snorfiets een sloopvergoeding aan te bieden. Spreker is geen
60 voorstander van het schrappen van de maatregel.

De heer Bosch (UtrechtNu!) stelt dat niet goed aangegeven kon worden wat het effect van een brommer- en snorfietsverbod is. Er werd gewezen op het geluid dat veel mensen vervelend vinden maar dat heeft niet met luchtkwaliteit te maken. Ook werd gesteld dat als iemand heel dicht achter een brommer fietst er fijnstof ingeademd zou kunnen worden. Spreker vindt vrij vergezocht.

De heer Cornielje (PvdA) zegt dat niet altijd van elke maatregel exact aan te geven is wat het effect is. Dat is geen reden om een maatregel niet uit te voeren.

De voorzitter geeft het woord aan CU.

Mevrouw Alblas (CU) stelt dat de gezondheidsgevolgen van ongezonde lucht heftig zijn, ook voor gezonde mensen. In 2022 hebben de VN het recht op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving erkend als mensenrecht. De fractie is blij dat de beleidsnota er ligt en dat er wordt toegewerkt naar het voldoen aan de advieswaarden van de WHO. De uitvoering van de nota is voor alle inwoners van Utrecht goed. Het is van belang dat iedereen mee kan met de maatregelen. Daarom is financiële compensatie zoals de sloopregeling belangrijk. Hoe zorgt de wethouder ervoor dat de financiële compensatie terecht komt bij de mensen die het echt nodig hebben? Spreker vraagt of de restricties op het gebied van emissies op bouwplaatsen alleen gelden op grote bouwplaatsen of ook op kleinere bouwplaatsen zoals verbouwingen van woonhuizen. Inzake de sloopregeling vraagt de fractie hoe ervoor kan worden gezorgd dat ingeleverde auto's daadwerkelijk worden gesloopt en niet worden verscheept naar andere landen om daar de lucht verder te vervuilen.

De voorzitter geeft het woord aan DENK.

De heer Usta (DENK) zegt dat zijn fractie het belang van schone lucht voor iedereen onderschrijft. Er zijn vanuit de fractie nog wel vragen en bedenkingen. De uitbreiding van milieuzones en het instellen van 0-emissiezones zullen gezinnen met lage inkomens zwaar belasten. Deze groep is vaker afhankelijk van oudere voertuigen die door de nieuwe regels worden verboden. De voorgestelde sloopregeling en overgangsregelingen zijn beperkt en bieden onvoldoende verlichting. Ondernemers in het MKB worden geconfronteerd met hoge kosten terwijl deze groep al onder druk staat door inflatie en stijgende energiekosten. De aanpak van houtstook is een goed voorbeeld van een maatregel die kwetsbare bewoners kan raken. Houtstook wordt soms gebruikt als een goedkopere verwarmingsbron. Er moet een helder alternatief komen voor deze huishoudens. Daarnaast is het handhaven op houtstook onduidelijk en mogelijk ineffectief. Hoe denkt het college hierop toezicht te kunnen houden? De fractie ondersteunt de ambitie om te komen tot een goede luchtkwaliteit maar voorkomen moet worden dat dit streven bijdraagt aan kansenongelijkheid, ontoereikende steun voor kwetsbare groepen en onrealistische verwachtingen. Opgeroepen wordt om de financiële ondersteuning voor bewoners en ondernemers aanzienlijk uit te breiden, alternatieven voor houtstook voor kwetsbare groepen te borgen en een breed participatietraject uit te voeren en de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de maatregelen beter te onderbouwen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat kwetsbare Utrechters met een kwetsbare gezondheid veel baat hebben bij deze maatregelen. Hoe kijkt DENK hiernaar?

De heer Usta (DENK) antwoordt dat zijn fractie het belang van gezonde lucht onderschrijft maar niet meegaat met surrealistische maatregelen die in de praktijk niet zullen werken. Het geld dat hieraan wordt uitgegeven kan beter worden besteed aan de gezondheid van kwetsbare Utrechters met een kwetsbare gezondheid.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt welke maatregelen DENK voorstelt om longpatiënten en kinderen met astma te ondersteunen en het mogelijk te maken dat zij in Utrecht kunnen blijven wonen.

De heer Usta (DENK) wil eerst kijken wat realistische maatregelen zijn en mensen bewuster te maken zodat zij vrijwillig veranderen. Daarnaast zou zijn fractie het geld in de betreffende mensen willen investeren in plaats van het op te laten gaan in de lucht.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt of DENK in het rapport van Royal HaskoningDHV heeft gelezen wat het effect van de verschillende maatregelen is.

De heer Usta (DENK) vindt dat er in rapporten theorie staat en er gekeken moet worden naar de praktijk.

5 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) constateert dat het belang van goede luchtkwaliteit wordt erkend door DENK maar er wordt door hen niet aangegeven welke maatregelen hieraan bij zouden kunnen dragen.

10 **De heer Usta** (DENK) verwijst naar de aanbevelingen aan het einde van zijn betoog.

De heer Van Rooijen (Student & Starter) antwoordt geen maatregelen te hebben gehoord behalve dat er meer geld nodig is. Waar wil DENK deze financiële middelen vandaan halen?

15 **De heer Usta** (DENK) antwoordt dat hij niet heeft gezegd dat zijn fractie pertinent tegen de maatregelen is. Wel is gevraagd om de haalbaarheid en de uitvoerbaarheid van de maatregelen beter te onderbouwen. Als hieraan wordt voldaan wil de fractie bijdragen aan maatregelen voor een betere luchtkwaliteit.

20 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) constateert dat de DENK-fractie het verbeteren van de luchtkwaliteit kennelijk niet belangrijk genoeg vindt.

De heer Usta (DENK) verwijst naar eerdere debatten over dit onderwerp. Door o.a. Student & Starter werden toen maatregelen voorgesteld die vrijwel geen effect op de luchtkwaliteit hebben. Dit is spijtig voor kwetsbare mensen voor wie een goede luchtkwaliteit belangrijk is.

25 **De heer Cornielje** (PvdA) is blij dat de DENK-fractie ook de luchtkwaliteit wil verbeteren en er wil zijn voor de minima. Spreker vraagt of DENK het voorstel om een hogere vergoeding te vragen in het kader van de sloopregeling kan ondersteunen.

30 **De heer Usta** (DENK) is blij dat de PvdA-fractie dit voorstel wil doen maar vindt het nog te vroeg om hier al een reactie op te geven. Spreker heeft behoefte aan meer concreetheid. Ook vindt hij een brede participatie belangrijk waarin de mening van de mensen die worden getroffen kan worden meegenomen.

35 **De voorzitter** geeft het woord aan het CDA.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat haar fractie blij is met de beleidsnota, de luchtkwaliteit is belangrijk voor de gezondheid van de inwoners. Worden de afstandsnormen voor scholen in de praktijk gehandhaafd en wordt waargemaakt wat op papier is beloofd? De fractie staat positief tegenover het terugdringen van houtstook. Er moet wel maatwerk worden geboden, een totaalverbod gaat erg ver. Bij houtstook cv-ketels is vrijwel geen sprake van uitstoot. Hoe gaat het college hier op proportionele wijze mee om?

45 **Mevrouw Passier** (VOLT) geeft aan dat het heel ingewikkeld is om houtstookuitstoot te controleren. Er kan een roetfilter worden geplaatst maar er is niets vastgelegd over controles op dit soort zaken. Hoe kijkt het CDA hier tegenaan met het oog op de uitvoerbaarheid?

50 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) dat hierbij leveranciers en installateurs betrokken kunnen worden. Er kunnen beheercontracten worden afgesloten. Het is goed om de inwoners verantwoordelijk en bewust te maken en de technologische innovaties die er zijn te benutten.

Mevrouw Passier (VOLT) merkt op dat bij warmtepompen juist dit beheer lastig blijkt te zijn. Ook bij roetfilters zijn we afhankelijk van landelijke wetgeving. De vraag is of het uitvoerbaar is.

55 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) denkt dat het veel meer uitvoerbaar is dan het instellen van een totaalverbod door de gemeente.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) stelt dat het onderzoek juist aangeeft dat een totaalverbod veel meer effect heeft op de luchtkwaliteit. Hoe kijkt mevrouw Zwinkels hiernaar?

60

Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt het voorstel van een geleidelijke instelling van een verbod een goede optie. Met het instellen van een code rood neem je mensen beter mee en wordt de bewustwording vergroot. Gefaseerd te werk gaan lijkt haar veel beter dan ineens een algeheel verbod in te stellen.

5 Zij vervolgt haar betoog. Verstandig leren omgaan met vuur is een wezenlijk onderdeel van de activiteiten van scouting en daarom is de uitzondering voor scouting goed als er op een goede locatie, zonder overlast te veroorzaken en met inachtneming van de stookwijzer wordt gestookt.

De voorzitter geeft het woord aan VOLT.

10 **Mevrouw Passier** (VOLT) is blij dat alle partijen belang hechten aan een goede luchtkwaliteit. Het is goed dat het naleven van de WHO-normen is opgenomen in het voorstel. Uit onderzoek blijkt dat er een groot maatregelenpakket nodig is om de WHO-normen te halen. Het is goed dat gekeken wordt wat er op gemeentelijk niveau kan worden gedaan.

15 Het uitbreiden van 0-emissiezones heeft effect op bezoekers. In hoeverre wordt er een link gemaakt met het mobiliteitsbeleid en parkeermogelijkheden aan de rand van de stad?

De heer Vasters (D66) vraagt wat VOLT hierover van de wethouder wil weten.

20 **Mevrouw Passier** (VOLT) vindt het vooral belangrijk dat er oog voor is dat bezoekers goed worden geïnformeerd en er mogelijkheden zijn voor het parkeren aan de rand van de stad en alternatief vervoer.

25 Zij vervolgt haar betoog. In het voorstel staat dat nieuwbouwwoningen zonder rookkanaal opgeleverd moeten worden. Hoe wordt ervoor gezorgd dat er na verloop van tijd niet alsnog rookkanalen worden aangebracht?

De voorzitter geeft het woord aan VVD.

30 **De heer De Pagter** (VVD) vindt het belangrijk om te beseffen dat de luchtkwaliteit in heel Nederland en in Utrecht al veel beter is dan deze in het verleden was. Sinds 1990 is bijvoorbeeld de uitstoot van fijnstof en stikstof door wegverkeer met 75% gedaald. Het gaat de goede kant op en dat komt door Europese en landelijke maatregelen voor schonere industrie, auto's, vrachtwagens en bussen. De vraag is hoezeer de gemeente echt kan sturen op verbetering van de luchtkwaliteit. De luchtkwaliteit wordt vooral beïnvloed door alles om ons heen en is iets van de
35 lange adem.

Mevrouw Passier (VOLT) wijst op de kaartjes van Parijs waarop zichtbaar is dat de luchtkwaliteit daar aanzienlijk is verbeterd nadat er maatregelen zijn getroffen. Is de heer De Pagter bekend met deze plaatjes?

40 **De heer De Pagter** (VVD) denkt dat een groot verschil is dat er in Nederland al veel is en wordt gedaan op het gebied van luchtkwaliteit. De gemeentelijke maatregelen die zijn genomen hebben geen meetbaar effect gehad op de luchtkwaliteit. De VVD-fractie stelt daardoor de vraag of hier dan zo fors op ingezet moet worden.

45 Hij vervolgt zijn betoog. De doelen moeten realistisch zijn en ervoor zorgen dat iedereen mee kan, ook inwoners met een houtkachel of een benzineauto. Naar zijn mening zijn de doelen in de beleidsnota niet realistisch. Het is waarschijnlijk niet mogelijk om de komende 20 jaar te voldoen aan de WHO-normen. Daarbij komt dat veel maatregelen niet kunnen worden ingevoerd omdat hiervoor de landelijke mogelijkheden niet beschikbaar zijn. De fractie vindt het daarom niet te
50 verantwoord om de komende jaren € 20 miljoen hieraan uit te geven.

De maatregel om een milieuzone in te voeren voor benzine en diesel in de hele gemeente noemt spreker bizar. Meer dan de helft van het wagenpark zou hierdoor worden geraakt. Het kost tijd om het wagenpark te vernieuwen, geef mensen die tijd. De luchtkwaliteit verbetert de laatste tijd omdat langzaam de auto's steeds schoner worden. Bovendien leveren benzineauto's
55 nauwelijks een bijdrage aan fijnstof en in zeer mindere mate een bijdrage aan stikstofdioxide dan dieselauto's. Waarom zou de milieuzone er moeten komen voor alle brandstoffen en niet alleen voor de meest vervuulende dieselauto's. De VVD zal een voorstel doen om deze maatregel te schrappen.

60 De gemeente stelt voor om de bestaande milieuzone te vergroten naar de gehele gemeente. Er is geen verschil in effect met een milieuzone binnen de Rijksring. De totale uitstoot zou hierdoor 0,25% afnemen maar is vrijwel niet meetbaar. Er is een kaartje gedeeld waarop de plekken staan

waar de Europese normen niet gehaald zullen worden. Dit zijn plekken bij de snelwegen. Geen van de maatregelen uit de nota zullen ertoe bijdragen dat op die plekken de normen wel worden gehaald. Wat maakt dat het college hier wel van is overtuigd?

Over de 0-emissiezone zijn enkele jaren geleden afspraken gemaakt. Met alle overheden is toen afgesproken dat dit 4 jaar vooraf aangekondigd moet worden en er geen grote 0-emissiezones gemaakt zouden worden. Wijkt Utrecht hiermee niet af van de landelijke afspraken die destijds zijn gemaakt?

In het tijdspad staat opgenomen dat in januari een besluit noodzakelijk is. Hoe heeft het college rekening gehouden in de planning met een eventueel referendum?

De VVD gelooft niet in een eenzijdig algeheel verbod op houtstook. Veel inwoners willen rekening houden met hun burens en doen dit ook. Elke partij in de raad, ook de VVD, staat voor gezonde lucht voor iedereen. De maatregelen uit de nota kunnen niet worden ingevoerd of leiden tot een niet meetbare verbetering van de luchtkwaliteit. Daarom zal de VVD tegen stemmen.

De heer Vasters (D66) hoort veel bezwaren bij de VVD. De fractie wil vooral meer tijd geven aan veranderingen. Waarom wordt er dan niet gevraagd om de planning aan te passen?

De heer De Pagter (VVD) geeft aan dat veel zaken meer tijd nodig hebben. Auto's worden in de loop van de tijd steeds schoner waardoor de luchtkwaliteit verbetert. Lokale maatregelen hier bovenop hebben weinig zin.

De heer Vasters (D66) zegt dat Utrecht ook een rol kan spelen bij het neerzetten van een aantal dingen zodat er vervolgens wat terugkomt vanuit het rijk en de EU. Hoe kijkt de VVD hiernaar?

De heer De Pagter (VVD) geeft aan dat er landelijk en ook in de EU maatregelen worden genomen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Dit juicht de VVD toe. Dit kost tijd en die tijd moet gebruikt worden om mee te gaan in de transitie. De maatregelen uit de nota hebben geen of geen meetbaar effect. Daarom is de fractie tegen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt de VVD hoe er wordt gekeken naar het rapport van Royal HaskoningDHV waarin het effect van alle maatregelen exact staat aangegeven.

De heer De Pagter (VVD) geeft aan dat hierin inderdaad staat dat maatregelen geen of nauwelijks effect hebben. Percentages van 0,25% zijn niet meetbaar. Inzake het verbod op houtstook gaat het rapport ervan uit dat het verbod 100% wordt nageleefd. Dit zal niet gebeuren.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat de heer De Pagter er steeds individuele maatregelen uithaalt en doet alsof die ene maatregel een groot verschil maakt. Dit is niet het geval. Er is een breed pakket aan maatregelen nodig. Laten we lokaal doen wat we kunnen doen en daarnaast de landelijke lobby inzetten.

De heer De Pagter (VVD) stelt dat de maatregelen in het rapport staan. De maatregelen die worden gekozen hebben geen of nauwelijks effect. Daarom is de VVD tegen.

De heer Van Rooij (Student & Starter) vraagt of de heer De Pagter erkent dat sommige maatregelen lokaal juist een groot gezondheidseffect hebben bijvoorbeeld het houtstookverbod zodat het ultrafijnstof niet bij mensen in de omgeving in het lichaam terechtkomt.

De heer De Pagter (VVD) herhaalt dat dit alleen effect heeft als mensen stoppen met houtstook. Steeds meer inwoners in de stad houden rekening met hun burens maar een verbod helpt hier niet bij. Mensen in de stad moeten tot het begrip komen dat er minder op hout moet worden gestookt of dat er een schonere kachel wordt gekocht. Dit is veel effectiever dan het opleggen van een eenzijdig verbod.

De heer Van Rooij (Student & Starter) is het hier niet mee eens. Het is erg schadelijk als mensen fijnstof binnen krijgen. Zijn fractie kiest voor gezondheid en daar hoort een houtstookverbod bij. Het is erg schadelijk als mensen fijnstof binnen krijgen. Erkent de heer De Pagter dit?

De heer De Pagter (VVD) erkent dit maar gelooft niet dat een algemene milieuzone of een binnenstookverbod hierbij gaan helpen.

De voorzitter geeft het woord aan EenUtrecht.

De heer Otto (EenUtrecht) geeft aan dat veel maatregelen uit de beleidsnota nog niet getroffen kunnen worden. Het is bijzonder om nu al beslissingen te nemen waarvan we niet weten of het juridisch mogelijk is en wat de ontwikkelingen zijn. We worden omringd door autowegen, er wordt veel uitgestoten. Als bewoners van de stad worden gedwongen om afscheid van hun auto te nemen dan moet hier goed over nagedacht worden. Hoe wordt er gecompenseerd? Er zijn in de stad veel mensen die hun auto nodig hebben voor hun werk of voor privé zaken zoals mantelzorg. Als zij gedwongen worden om afstand te doen van deze auto dan moet je goed weten wat je deze mensen biedt. Wat kunnen mensen die het financieel zwaar hebben tegemoet zien over enkele jaren. Is al bekend over hoeveel auto's het gaat?

Spreker sluit aan bij de Partij voor de Dieren over het planten van bomen. Er wordt niets over gezegd in de beleidsnota. Bomen zorgen ervoor dat de luchtkwaliteit verbetert.

In de denk mee-sessies is het over houtstoken gegaan maar in de vraagstelling is niets gezegd over auto's. Klopt het dat in het participatietraject geen aandacht is besteed aan auto's?

De voorzitter geeft het woord aan UtrechtNu!

De heer Bosch (UtrechtNu!) zegt dat iedereen gezonde lucht wil. Hoe vuil is de lucht eigenlijk?

Ten opzichte van de tachtiger jaren van de vorige eeuw is een structurele verbetering te zien.

Volgens de cijfers van het RIVM is de lucht nog nooit zo schoon geweest.

Het voorstel voor het uitbreiden van de milieuzone over de hele stad krijgt geen steun van UtrechtNu! De resultaten zijn minimaal, zeker in een groter geheel. De inwoners en ondernemers worden op onnodige kosten gejaagd. De gemeente geeft zelf ook niet het goede voorbeeld: twee jaar geleden werden er nog 17 dieselvuilniswagens aangeschaft. De mensen met een kleine beurs worden door dit soort maatregelen de stad uitgejaagd.

De WHO-normen zijn niet realistisch voor een land waarin ook geleefd moet worden. Houtstoken wordt verboden maar wat echt schadelijk is, is verkeerd hout stoken met nat of bewerkt hout of tijdens code rood. Doe hier wat aan of licht mensen beter voor. Zorg dat bepaalde filters verplicht worden bij de vervanging van kanalen. De branche heeft heldere voorbeelden gegeven.

Controleren op houtstook is zo goed als onmogelijk voor de politie, zij hebben hiervoor geen capaciteit. Het grootste deel van de luchtvervuiling komt vanuit elders en soms uit andere delen van Europa. Kan Utrecht zich internationaal niet veel beter druk maken over de donkerpaarse plek op de kaart, in Oost-Europa. Daar is winst te behalen.

Binnenshuis worden mensen geconfronteerd met fijnstof en ongezonde lucht door te woken of het branden van kaarsen. De gemeente gaf tijdens de raadsinformatiebijeenkomst aan dat dit volksgezondheid betreft. Waar is de samenhang? Waarom miljoenen uitgeven voor vrijwel geen verandering en een nauwelijks meetbaar resultaat? Aan bewustwording over ongezonde lucht in de eigen woning kan de gemeente wel wat doen. De winst hiervan zal vele malen groter zijn.

UtrechtNu! overweegt een flink aantal moties en amendementen op het voorstel.

Schorsing zodat het college de beantwoording kan voorbereiden.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Oosters.

Wethouder Oosters bedankt de commissie voor het bespreken van de nota. Luchtkwaliteit is iets waar mensen zelf geen invloed op hebben maar wel de dupe van kunnen worden, hun gezondheid kan achteruit gaan zelfs als ze nog erg jong zijn. Het college wil hier iets aan doen en streeft daarom naar de WHO-advieswaarden. De cijfers geven aan dat de invloed van houtstook, wegverkeer en industrie slecht zijn voor de inwoners.

De WHO-normen gaan echt over de gezondheid. De EU-normen zijn vastgesteld met een andere motivatie. Het pakket dat er nu ligt, om te streven naar die WHO-waarden, is ambitieus en doet recht aan het draagvlak in de stad op dit moment. Het is niet de bedoeling nog verdere aanscherpingen na te streven. Utrecht kan de WHO-normen niet alleen behalen, dit maakt niet dat het gaat om symboliek. We hebben wel degelijk een grote invloed op de luchtkwaliteit in de stad en nemen daar met deze voorstellen ook onze verantwoordelijkheid in. Ook zal het college op landelijk en Europees niveau in gesprek blijven over die onderwerpen waar nu nog weinig invloed op kan worden uitgevoerd. Toch wil Utrecht het goede voorbeeld geven en dat wordt gedaan met deze nota.

De maatregel die wordt voorgesteld betreffende houtstook heeft al veel losgemaakt in de stad. Het is de bedoeling om mensen de tijd te geven. Het verbod wordt pas over 5 jaar ingevoerd.

Uiteindelijk moet dit wel een echte stap zijn. Het is goed om de tijd te nemen zodat meer mensen meegenomen kunnen worden in de effecten van houtstook. Ook is er tijd nodig om uit te werken hoe zo'n maatregel het beste kan worden gehandhaafd. Een eerder verbod op basis van weercodes zal mogelijk leiden tot meer verwarring onder de bewoners en dan is de maatregel echt ingewikkeld om te handhaven.

T.a.v. van de vraag van DENK over de gevolgen van een binnenstookverbod voor mensen met een kleine beurs geeft spreker aan dat houtkachels meestal niet in sociale huurwoningen staan en het geen goedkope manier van verwarmen is. Het zal de kwetsbare inwoners van Utrecht daarom waarschijnlijk niet raken. Bovendien is er een uitzondering voor mensen voor wie de houtkachel de primaire warmtebron is.

Met tussenoplossingen zoals filters, schonere kachels en het hanteren van weercodes blijft er uitstoot. Daarom kiest het college toch voor het instellen van een totaalverbod maar met voldoende tijd zodat mensen echt meegenomen kunnen worden.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt hoe het kan dat met de genoemde oplossingen de uitstoot blijft en niet vermindert.

Wethouder Oosters antwoordt dat veel van deze informatie in de onderzoeken die meegestuurd zijn met de stukken staat. Een voorbeeld zijn de filters, de uitstoot wordt minder maar het effect van de filters na langere tijd wordt steeds kleiner. Bovendien is het onderhoud lastig te controleren. Het meest effectief is het totaalverbod.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt of de gemeente het totaalverbod wel kan handhaven.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zou graag verder kijken op het spoor van de filters, het onderhoud en het juiste gebruik. Is dit mogelijk?

Wethouder Oosters herhaalt dat met al deze verschillende maatregelen er nog steeds uitstoot is als er op hout wordt gestookt. Een totaalverbod is daarom veel effectiever.

Er wordt meer geld gereserveerd voor handhaving in deze nota, ook bij het verbod. Dit is veel beter uitvoerbaar bij een totaalverbod dan bij verschillende weercodes. Ook voor communicatie is een bedrag gereserveerd. In de jaren tot 2030 moet goed op communicatie worden ingezet. Het eerst waarschuwen en daarna pas beboeten kan meegenomen worden in de uitwerking van de uitvoering.

De voorzitter schorst de vergadering om 17.00 uur en stelt voor om de vergadering om 19.45 uur te hervatten.

Schorsing tot de avondvergadering.

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum donderdag 9 januari 2025
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht, Raadszaal
Verslag door Mevrouw B. Young (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitters, dhr. B. van Steeg en C. Bos, wethouder mw. E. Oosters, wethouder D. de Vries, commissiegriffier dhr. S. Heerdink, de leden, mw. K. Alblas (CU), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. D. Bosch (UtrechtNu!), dhr. J. Cornielje (PvdA), dhr. F. Dekkers (GroenLinks), mw. R. Heijne (GroenLinks), dhr. G. te Hoonte (VVD), mw. A. Krul (PvdD, mw. T. Meerding (VVD), dhr. J. Otto (EenUtrecht), dhr. L. van Rooij (Student & Starter), dhr. V. Paalman (Horizon), dhr. M. de Pagter (VVD), mw. C. Passier (Volt), dhr. T. Stam (PvdA), dhr. L. van Straalen (CU), dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vasters (D66), mw. L. de Vries (PvdD), mw. B. van der Wilt (D66), mw. J. Zwinkels (CDA)

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag openbare middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

_Toc188253757

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen.....	22
Aanwezigen.....	22
Afwezigen.....	22
Lijst van toezeggingen	28
8. Fusietraject 'Naar een omgevingsdienst Utrecht' + zienswijzeprocedure fusietraject.....	29
Lijst van toezeggingen	32
9. SV 2024 nr. 137 Hoe succesvol is Utrecht in de betaalbare woningmarkt?	32
Lijst van toezeggingen	37
10. Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken 2024-2028	38
Lijst van toezeggingen	46

De voorzitter heropent de vergadering om 19.45 uur en heet iedereen welkom.

De voorzitter geeft wethouder Oosters het woord voor het vervolg van haar beantwoording.

Wethouder Oosters geeft aan dat de maatregel over rookkanalen in nieuwbouw via de vergunningsvoorwaarden zal worden opgenomen. Hoe dit exact wordt vormgegeven maakt

onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma. Bij het binnenstookverbod en de effectiviteit van deze maatregel is door Royal HaskoningDHV gerekend met een reductie van 65%.

Voor ontheffingen wordt vooral gedacht aan mensen die houtstook als primaire warmtebron hebben.

- 5 Voor de scouting is een ontheffing op het stookverbod opgenomen. Barbecues op hout vallen onder het stookverbod. Barbecueën op briketten en andere materialen kan nog steeds, ook na het aannemen van deze nota. Op dit moment wordt een verbod op barbecueën in parken niet opgenomen in de nota. Het is niet schoon maar heeft een ander effect dan hout.

- 10 **Mevrouw De Vries** (PvdD) vraagt of het college hier in principe niet negatief tegenover staat.

Wethouder Oosters ziet het niet als een van de maatregelen in dit pakket en staat er niet positief tegenover op dit moment.

- 15 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) vraagt om een toezegging van de wethouder om de evaluatie sowieso te delen met de raad.

Wethouder Oosters zegt toe dat de evaluatie over het houtstookverbod, dat in 2027 wordt uitgevoerd, met de raad wordt gedeeld.

- 20 Zij vervolgt haar beantwoording met het onderdeel wegverkeer. De sloopregeling was voor het college een belangrijke voorwaarde voor het verder invoeren van milieuzones. Mensen met een minder hoog inkomen moeten hier niet de dupe van worden. De sloopregeling biedt hier een goede mogelijkheid toe. Het verzoek van enkele fracties om te kijken naar een sociale sloopregeling zodat het vooral terecht komt bij mensen die het echt nodig hebben is een goed voorstel en dit zal meegenomen worden in het uitvoeringsprogramma. Een goede sloopregeling is een voorwaarde voor het uitbreiden van de milieuzones. De middelen zijn hiervoor beschikbaar en er wordt een onderzoek uitgevoerd op welke manier de regeling het meeste effect sorteert voor de juiste mensen. Het is niet mogelijk om mensen te verbieden om hun auto te verkopen waarmee de kans blijft dat deze doorverkocht wordt naar een ander land.

- 30 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) vraagt of het mogelijk is om de subsidie te koppelen aan het overleggen van een sloopbewijs.

- 35 **Wethouder Oosters** antwoordt dat voor de sloopregeling aangetoond moet worden dat de auto daadwerkelijk naar de sloop is gebracht door het overleggen van een sloopbewijs. Niet iedereen zal echter gebruik maken van de sloopregeling.

- 40 **De heer Van Straalen** (CU) vraagt of er gecontroleerd wordt of de auto daadwerkelijk wordt gesloopt en niet wordt doorverkocht naar een ander land.

- Wethouder Oosters** zegt dat in het uitvoeringsprogramma opgenomen zal worden hoe hierop goed kan worden toegezien. Het idee van de sloopregeling is juist dat de auto wordt ingeleverd en niet wordt doorverkocht.

- 45 Zij vervolgt haar beantwoording. Door de DENK-fractie is de zorg aangegeven dat de sloopregeling te beperkt is. Twee keer eerder is een sloopregeling gehanteerd en beide keren is er minder gebruik van gemaakt dan vooraf was ingeschat. Het college denkt dat het ingeschatte bedrag nu voldoende is waardoor de regeling niet te beperkt is. Bij de invoering van de maatregel in 2027 gaat het alleen om een geografische uitbreiding van de milieuzone die al geldt voor personenauto's, om iets meer dan 2500 personenauto's en 2000 bestelbusjes.

- 50 Voor de ZE-zone gaat het om een groter aantal auto's.

- De eerste stap van het uitbreiden van de milieuzone in 2027 heeft maar een klein effect omdat een relatief kleine groep auto's wordt geraakt door deze zone. Milieuzones helpen wel bij het verbeteren van de luchtkwaliteit. Door het maatregelenpakket dat de afgelopen jaren is uitgevoerd is de luchtkwaliteit in Utrecht verbeterd. Het is alleen lastig te bepalen welke maatregel welk effect heeft gesorteerd.

- 55 Het instellen van een ZE-zone is een grotere en belangrijker stap dan het uitbreiden van de milieuzone. Hoewel het wettelijk nog niet mogelijk is om ZE-zones in te stellen wordt het belangrijk genoeg geacht om op deze manier in de nota op te nemen. Het is belangrijk dat goed wordt gecommuniceerd welke maatregel wanneer wordt ingevoerd. Met name de communicatie over de
60 ZE-zones die wettelijk nog niet kunnen worden ingesteld vraagt om zorgvuldigheid.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt waarom er gecommuniceerd wordt over iets dat wettelijk nog niet bestaat. Dit gaat voorbij aan de rechtsstaat.

5 **Wethouder Oosters** antwoordt dat in de nota aangegeven wordt dat het een maatregel betreft die wettelijk nog niet kan worden uitgevoerd maar waarvan de ambitie is om het wel uit te voeren zodra dit wettelijk kan. 40% van de uitstoot van stikstof is afkomstig van het wegverkeer en de ZE-zone is een belangrijke maatregel om hier wat aan te doen.

10 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) vindt het niet nodig dat er wordt gegoocheld met cijfers en dat er wordt bedreigd met wetten die niet bestaan. Hij noemt dit onbehoorlijk.

15 **Wethouder Oosters** geeft aan dat dit werkelijk de invloed betreft die wegverkeer heeft op de luchtkwaliteit van Utrecht. Op dit moment kan de ZE-zone nog niet worden ingevoerd, dit wordt duidelijk vermeld in de nota. Het instellen van milieuzones en uiteindelijk ZE-zones is wat de gemeente Utrecht daadwerkelijk kan doen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

De heer Otto (Een Utrecht) vraagt of de uitstoot afkomstig is van lokaal wegverkeer of telt het verkeer van de autosnelwegen rondom Utrecht mee?

20 **Wethouder Oosters** antwoordt dat het om het wegverkeer in Utrecht gaat en om die factoren waar de gemeente wat aan kan doen. Dat zijn de gebieden waar de gemeente over gaat. Als het wettelijk mogelijk is om een ZE-zone in te voeren dan wil het college overwegen om een ZE-zone voor personenauto's op een verstandige manier in te voeren in Utrecht.

25 **De heer Otto** (Een Utrecht) vraagt of de uitstoot van bijvoorbeeld de Zuilense Ring meetelt in de 40%.

30 **Wethouder Oosters** geeft aan dat dit meetelt in de 40%. Het impact dat we met het wegverkeer kunnen maken is heel belangrijk voor de luchtkwaliteit.

De heer Otto (Een Utrecht) vraagt of hij de conclusie kan trekken dat 0,25% afkomstig is van verkeer uit de stad en de overige 39,75% van het verkeer op de ring.

35 **Wethouder Oosters** geeft aan dat alle schema's en tabellen er opnieuw bij gepakt kunnen worden om na te gaan welke percentages precies per maatregel gelden. Het feit is dat het lokale wegverkeer verantwoordelijk is voor 40% van de uitstoot. Om de luchtkwaliteit te verbeteren zal er iets gedaan moeten worden aan deze uitstoot door het wegverkeer.

40 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) heeft een punt van orde. Hij vraagt of de wethouder gewoon antwoord kan geven op de vragen. De duidelijke vraag van de heer Otto wordt niet beantwoord.

45 **Wethouder Oosters** zegt dat zij wel antwoord geeft. De tabel gaat over lokale uitstoot, 40% daarvan wordt veroorzaakt door wegverkeer. Het is goed om een aantal zaken recht te zetten over het kaartje met meetpunten. Er worden veel overschrijdingen verwacht langs de drukke wegen zoals snelwegen. Er zijn ook punten in de stad waar een overschrijding wordt verwacht. Daarnaast zijn er punten waar een overschrijding dreigt. Er zijn maatregelen in de hele stad nodig. Een toename van schone auto's in de stad zal ook leiden tot een toename van schone auto's op de snelwegen en dit heeft weer een positief effect op de luchtkwaliteit. De ambitie in de nota gaat over de WHO-adviesnormen. In Utrecht voldoen we vrijwel nergens aan deze adviesnormen.

50 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) wijst op een van de andere punten op het kaartje, de WSW, waar de herinrichting ervoor heeft gezorgd dat de auto's dagelijks stilstaan. Is hier i.v.m. de luchtkwaliteit een fout gemaakt door het college?

55 **Wethouder Oosters** vindt dit een specifieke vraag waar deze conclusie niet uit kan worden getrokken.

60 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) vraagt om een specifiek antwoord op deze specifieke vraag.

Wethouder Oosters antwoordt dat de vraag over meetresultaten van een bepaalde locatie gaat

waar zij nu geen antwoord op heeft. Zij kan deze beantwoording wel op een later moment verzorgen.

De voorzitter geeft aan dat het om technische vragen gaat.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt waarom de gemeente gaat ontwikkelen op plekken waar de grenswaarden al worden overschreden en waar kinderen die hier opgroeien een grote kans hebben op het ontwikkelen van gezondheidsklachten.

Mevrouw De Vries (PvdD) heeft een punt van orde. De heer Bos is vanmiddag niet aanwezig geweest bij het debat en doet nu een inbreng tijdens de beantwoording van de gestelde vragen. Deze vraag staat ook niet op haar lijst met te beantwoorden vragen. Zij vindt dit frustrerend.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat mevrouw De Vries graag veel kletst over luchtkwaliteitsnormen.

De voorzitter verzoekt de heer Bos om het niet persoonlijk te maken maar te reageren op wat zij zegt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat mevrouw De Vries een van de raadsleden is die instemt met bouwontwikkelingen op plekken waar de luchtkwaliteitsnormen zwaar worden overschreden.

De voorzitter geeft aan dat het debat niet op deze wijze wordt gevoerd en stelt voor om terug te gaan naar de wethouder voor de beantwoording van de gestelde vragen.

Mevrouw De Vries (PvdD) vindt het niet prettig om op deze persoonlijke manier aangevallen te worden door de heer Bos.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Oosters.

Wethouder Oosters zegt dat bij bouwontwikkelingen altijd gekeken moet worden naar de milieunormen die zijn gesteld. Deze nota gaat over de maatregelen die genomen kunnen worden om de luchtkwaliteit te verbeteren, ook op de plekken waar de heer Bos naar verwijst.

Zij vervolgt de beantwoording van de vragen.

Er zijn in de wet geen regels vastgelegd over de omvang van milieuzones, de gemeente mag de omvang zelf bepalen.

Als er een referendum aan de orde is, dan zal het college hiernaar handelen. Het zal wel een vertraging van de maatregelen met zich meebrengen en dit heeft impact op de snelheid waarmee de luchtkwaliteit van de stad wordt verbeterd.

Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst is de effectiviteit van een verbod op brom- en snorfietsen al besproken. Ook toen is gezegd dat het wel degelijk een belangrijk lokaal effect heeft om deze maatregel in te voeren. Brom- en snorfietsen stoten relatief veel fijnstof uit die voor mensen die in de buurt van deze brom- en snorfietsen fietsen, tot gezondheidsschade kan leiden. Daarom is dit een belangrijke maatregel in het hele pakket.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vraagt naar het meetbare verschil hiervan.

Wethouder Oosters antwoordt dat het om een lokaal verschil gaat dat lastig meetbaar is op gemeentelijk niveau. Het is evident dat het een effect heeft op de mensen die eromheen fietsen. Zij vervolgt de beantwoording.

Gevraagd is naar een tijdelijke ontheffing voor startende ondernemers. De prijzen van fossiele brandstofauto's en elektrische auto's komen steeds dichterbij elkaar. Daarnaast moet er goed gekeken worden naar de omstandigheden bij het instellen van een ZE-zone in de hele stad. De raad zal goed geïnformeerd worden welke ontheffingen op welke manier zullen gelden.

Bij het invoeren van een milieuzone zijn ondernemers vooral gebaat bij tijdige duidelijkheid zodat zij op tijd kunnen investeren in een nieuwe auto/bestelbus. Er is nog geen groot bedrag gereserveerd voor ondernemers bij het instellen van een ZE-zone in 2030 en realistisch gezien kan spreker niet veel toezeggingen doen. Wel blijft het college actief in contact met de branche. Er zullen op tijd maatregelen worden genomen als blijkt dat de zone voor teveel ondernemers niet haalbaar is.

De heer Vasters (D66) geeft aan dat niet alles geld hoeft te kosten, er kon ook meegedacht worden over andere vervoerswijzen of het collectief inkopen van busjes e.d. Zijn dit zaken die meegenomen kunnen worden in de aanpak?

Wethouder Oosters geeft aan dat de suggesties kunnen helpen en meegenomen kunnen worden in het uitvoeringsprogramma.

Het lijkt niet nodig om het aantal stop & dropplekken uit te breiden omdat het om een beperkte doelgroep gaat en de vraag beperkt is. De huidige plekken zijn zeer verspreid en liggen binnen loopafstand van de horecaondernemingen.

Het luchtkwaliteitsplan is in nauwe samenwerking met de collega's van mobiliteit opgesteld en daardoor is er een match met het mobiliteitsbeleid. Er wordt samen met hen gekeken naar alternatieven voor personenauto's en om te zorgen voor zoveel mogelijk schone personenauto's. De PvdD heeft gevraagd om een toezegging om parken rookvrij te maken. In de roadmap van 2024 is aangegeven dat het college terughoudend wil zijn met het aanwijzen van te grote rookvrije zones. Als een rookvrije zone te groot is of niet duidelijk is gemarkeerd kan dit leiden tot een waterbed effect.

Mevrouw De Vries (PvdD) geeft aan dat parken duidelijk gedefinieerd zijn als locatie en zouden hiermee geschikt zijn om als rookvrije zone aangeduid te worden.

Wethouder Oosters vreest dat veel mensen naast de grens van het park gaan staan. Het college denkt dat het uitbreiden van de rookvrije zones niet effectief genoeg zal zijn. In de roadmap is duidelijk aangegeven welke maatregelen wel worden genomen.

Mevrouw De Vries (PvdD) geeft aan dat mensen in parken samenkomen en dat daar ook vaak kinderen zijn die gevoelig zijn voor rook. Het is belangrijk dat er voldoende plekken zijn waarbinnen roken niet wordt geaccepteerd.

Wethouder Oosters denkt dat het nog niet een effectieve maatregel is die zij wil opnemen in het kader van de luchtkwaliteit. Het kan beter meegenomen bij volksgezondheid en het rookverbod op terrassen.

Mevrouw De Vries (PvdD) wijst op de samenhang tussen luchtkwaliteit en volksgezondheid. Kan de wethouder hier samen met de wethouder die over volksgezondheid gaat werk van maken?

Wethouder Oosters geeft aan dat zij met haar collega Eerenberg het gesprek hierover aangaan om te bekijken waar meer winst is te behalen.

De heer Van Straalen (CU) vindt dat er goed gekeken zou kunnen worden naar een uitbreiding van het rookverbod naar parken.

Wethouder Oosters geeft aan dat volksgezondheid en luchtkwaliteit bij uitstek samen hangen maar vanwege het waterbedeffect en de negatieve bijeffecten op de randen van de gebieden zal deze strategie waarschijnlijk niet werken. Zij zegt toe wel het gesprek met haar collega Eerenberg aan te gaan.

Inzake de rookvrije terrassen zet de gemeente in om een pact te sluiten met horecaondernemingen. De gemeente is actief op zoek naar meer horecaondernemers die zich hierin willen onderscheiden. Er zijn inmiddels 10 rookvrije terrassen bekend.

Op de vraag hoe het ervoor staat met de vierde aanvliegroute geeft spreker aan dat het Rijk eerst komt met de eerste schetsen van de route komt. Pas dan kan hierop worden gereageerd. Op de lobbybrief die vanuit de gemeente is verstuurd is nog geen reactie ontvangen.

Sinds 2021 werkt de gemeente aan emissieloos bouwen, in eerste instantie op de eigen bouwplaatsen. Dieselaggregaten komen op steeds minder bouwplaatsen voor. Op bouwplaatsen van andere opdrachtgevers gelden de algemene emissiereductie eisen vanuit de Omgevingswet. Er wordt gewerkt aan een specifieke Utrechtse uitwerking waarmee gerichte eisen kunnen worden gesteld aan bouwmaatschappijen. Uiterlijk in Q2 2025 ontvangt de raad meer informatie over een uitwerking van het weren van de oude dieselmachines op de bouwplaatsen. Door steeds meer goede aansluitingen op evenementenlocaties aan te brengen worden ook hier mooie stappen gezet. Doordat deze aansluitingen nog niet overal aanwezig zijn, kan deze eis nog niet hard

worden gesteld.

Bomen zijn geen onderwerp in de nota omdat het effect van bomen op luchtkwaliteit beperkt is, zeker in de stad. Alleen grote oppervlakten van planten en bos nemen significante hoeveelheden kooldioxide op. Het effect op de luchtkwaliteit kan niet echt als significant worden beschreven.

De heer Otto (EenUtrecht) vindt het lastig dat een verbetering van 0,25% wel wordt meegenomen in de maatregelen maar alle bomen die CO₂ opvangen niet.

Wethouder Oosters merkt op dat er groenbeleid is in de stad dat zeker bijdraagt aan de wens maar het is geen maatregel die echt wat kan bijdragen aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Mevrouw De Vries (PvdD) benadrukt dat groen en bomen schadelijke stoffen uit de lucht opnemen. Dit is toch een feit?

Wethouder Oosters beaamt het maar het effect ervan is zeer beperkt. Om het mee te kunnen nemen als effectieve maatregel zou er een grote hoeveelheid groen en bomen geplant moeten worden. Dit kan in deze nota niet waar worden gemaakt maar gebeurt wel zoveel mogelijk in het groenbeleid.

Mevrouw De Vries (PvdD) zegt dat het effect afhangt van de hoeveelheid bomen en roept het college op om verder te gaan met vergroenen en zo min mogelijk bomen te kappen.

Wethouder Oosters ziet dit ook zo. Dat het niet in de nota staat betekent niet dat er niets mee wordt gedaan.

Zij vervolgt haar beantwoording.

Er worden geen nieuwe gevoelige bestemmingen (scholen, kinderdagverblijven) toegestaan binnen 300 meter van de snelweg en binnen 50 meter van een drukke lokale weg. Dit is verankerd in het volksgezondheidsbeleid. In uitzonderlijke gevallen worden uitzonderingen gemaakt maar daar worden mitigerende maatregelen getroffen om het effect zo klein mogelijk te maken.

Het beleid over luchtkwaliteit wordt opgesteld voor alle inwoners. De invloed van de gemeente op het klimaat binnenshuis is echter beperkt. Er kan wel door middel van voorlichting en communicatie wat worden gedaan aan de vervuiling binnenshuis door bijvoorbeeld wokken en het branden van kaarsen. Dit wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of er een extra budget kan worden opgenomen voor de mitigerende maatregelen die nodig zijn voor scholen en kan de raad vaker worden geïnformeerd wanneer er wordt afgeweken van de afstandsnormen.

Wethouder Oosters antwoordt dat de raad altijd wordt geïnformeerd bij projecten over of er wel of niet wordt voldaan en welke mitigerende maatregelen er eventueel worden toegepast. Er is geen geld gereserveerd om nog meer mitigerende maatregelen bij huidige gebouwen te realiseren.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat er wel extra kan worden gedaan aan luchtkwaliteit dat ten goede komt aan de scholen.

Wethouder Oosters wijst erop dat de financiering voor scholen op dit gebied via het Rijk loopt.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat de gemeente extra kan doen.

Wethouder Oosters wijst erop dat het budget beperkt is en bedoeld is voor de meest effectieve maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Voor scholen is er financiering vanuit het Rijk en de gemeente heeft niet de keuze gemaakt om hierop vanuit de gemeente verder in te zetten.

Zij vervolgt haar beantwoording.

Door de nota en de stikstofvermindering is er juist de mogelijkheid om door te gaan met bouwen. Met de bouwers in de stad is een convenant afgesloten voor emissieloos bouwen. Zij zijn op de hoogte van de maatregelen en er is goed contact met hen over de haalbaarheid daarvan.

De regels gelden voor alle bouwplaatsen waar een omgevingsvergunning voor nodig is en waar een B- of C-plan voor gevraagd wordt. In de praktijk gaat het over grote projecten vanaf € 1 miljoen van grote aannemers, ontwikkelaars en corporaties.

De heer Van Straalen (CU) vraagt of er ook wordt gehandhaafd bij kleinere verbouwingen bijvoorbeeld van woonhuizen.

5 **Wethouder Oosters** geeft aan dat de maatregelen gelden voor de grote bouwplaatsen van de grote projecten.

Zij vervolgt haar beantwoording.

10 Gevraagd werd waarom er in de participatie geen vragen zijn gesteld over het wegverkeer. Bij het opstellen van het mobiliteitsbeleid in het najaar van 2023 is er uitgebreid gesproken met inwoners over maatregelen voor het wegverkeer. Er was daardoor al veel bekend over het draagvlak onder inwoners. Daarom is het nu niet meegenomen.

De voorzitter vraagt of er vragen niet zijn beantwoord en geeft vervolgens het woord aan Student & Starter.

15 **De heer Van Rooij** (Student & Starter) had de wethouder nog gevraagd of er breder dan alleen naar de U-pas wordt gekeken aangaande de sloopregeling.

20 **Wethouder Oosters** geeft aan dat het een afweging is waar het geld van de sloopregeling het best voor kan worden ingezet. Het meest sympathiek is om dat te doen voor mensen met een laag inkomen die afhankelijk zijn van hun auto. De U-pas lijkt hiervoor de beste manier. Er wordt nog onderzoek gedaan naar hoe de maatregel het best kan worden ingevoerd. De zorg van Student & Starter wordt meegenomen en in het uitvoeringsprogramma zal opgenomen worden hoe de regeling zo sociaal mogelijk zal worden ingericht.

25 **De voorzitter** constateert dat dit het einde is van de eerste termijn en vraagt of er behoefte is aan een tweede termijn. Hij geeft het woord vervolgens aan EenUtrecht.

30 **De heer Otto** (EenUtrecht) benadrukt het belang van een referendum. Een eventuele vertraging van het proces daardoor moet geaccepteerd worden.

Wethouder Oosters zegt dat het college uiteraard een eventueel referendum zal organiseren. Dit betekent uitstel van de invoering van de maatregelen en dat zou zij als wethouder luchtkwaliteit wel jammer vinden.

35 **De heer De Pagter** heeft een punt van orde. Hij heeft de indruk dat in de beantwoording door de wethouder de milieuzones en de ZE-zones door elkaar heen zijn gebruikt. Dit is een aandachtspunt bij het vaststellen van de notulen.

40 Wethouder Oosters denkt dat dit niet het geval is. In 2027 is de geografische uitbreiding van de huidige milieuzone en na 2030 als het wettelijk mogelijk is zou de gemeente graag een ZE-zone instellen voor stadslogistiek.

45 **De voorzitter** constateert dat hiermee het eind van dit debat is bereikt. De beleidsnota wordt voor bespreking in de raad geagendeerd voor 60 minuten.

Lijst van toezeggingen

Beleidsnota Luchtkwaliteit (wethouder Oosters):

De wethouder zegt toe:

- De evaluatie van de ontheffing van de scouting met betrekking tot het houtstookverbod in 2027 naar de raad te sturen;
- Aanvullende informatie aan te leveren inzake het aandeel van de snelwegen ten opzichte van het lokale verkeer;
- Nadere informatie aan te leveren over machines op bouwplaatsen (Q2 2025);
- In het uitvoeringsprogramma tevens de luchtkwaliteit binnenshuis mee te nemen.

8. Fusietraject 'Naar een omgevingsdienst Utrecht' + zienswijzeprocedure fusietraject

5 **De voorzitter** geeft aan dat het ontwerp van een gemeenschappelijke omgevingsdienst voorligt en geeft het woord aan de fractie van het CDA.

10 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) geeft aan dat volgens haar fractie de organisatiestructuur niet hiërarchisch maar functioneel en professioneel moet zijn. Waarom is de stuurgroep op deze wijze samengesteld met de huidige voorzitters en twee DB-leden per omgevingsdienst? Waarom zijn hier geen nieuwe mensen voor aangetrokken? De rol van de directeur staat niet duidelijk verwoord, er wordt gewaarschuwd voor belangenverstrengeling maar de directeur wordt wel aangesteld als adviseur van de stuurgroep. Waarom is deze keuze gemaakt? De ambities en takenpakket moeten effectief en uitlegbaar zijn en daarmee te verantwoorden. Waar wordt gesneden in de uitvoering van taken? Ook de rolverdeling is niet helemaal duidelijk. 15 De financiële middelen moeten een rechtvaardigheid en wederkerigheid uitstralen. Utrecht moet een redelijk deel van de rekening betalen maar geen dubbele rekening. De fasen vragen om extra financiering. Dit kan niet aan de uitvoeringsorganisaties worden gevraagd want zij moeten bij de nieuwe start met een schone lei kunnen beginnen. Graag een reflectie van de wethouder hierop. De nieuwe organisatie moet toekomstbestendig zijn en aantrekkelijk als werkgever. Graag een reactie van de wethouder op deze punten. Dank aan alle medewerkers die hebben meegewerkt. 20

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de Partij voor de Dieren.

25 **Mevrouw Krul** (PvdD) geeft haar complimenten aan de ambtenaren, er zijn veel stukken waar hard aan is gewerkt. Het belangrijkste is dat de omgevingsdienst haar taken goed kan uitvoeren en daarmee kan zorgen voor een gezond milieu en een goede leefomgeving. Als dit het beste kan door te fuseren dan heeft de fractie hier niets tegen. Voor de fractie is van belang dat vervuilers beboet worden en dat hier niet op wordt bezuinigd. Door de fusie moeten de overheadkosten niet 30 gaan stijgen. Door de fusie wordt de omgevingsdienst robuuster en komt er meer expertise.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt hoe realistisch het is dat de gemeente Utrecht niet meer gaat betalen. Verhoudingsgewijs betaalt Utrecht weinig ten opzichte van andere, kleinere gemeenten.

35 **Mevrouw Krul** (PvdD) geeft aan dat de kostenstijging niet in overhead en kosten voor de fusie zelf moeten zitten. Het is akkoord als Utrecht meer gaat betalen als er diensten worden afgenomen zoals in de verdeelsleutel staat. Zij vervolgt haar betoog. Door de fusie is het mogelijk om experts op bepaalde gebieden in huis te halen. Dit is een positieve ontwikkeling. De fusie zou niet moeten leiden tot bezuinigingen. In een 40 van de begrotingen is wel een krimp van 5% van de taken uitgewerkt zonder dat hier wordt gekeken naar besparing op overheadskosten. Hoe aannemelijk is dit scenario in fase 2? Ziet de wethouder uitdagingen waardoor de basistaken van de uitvoeringsdienst worden belemmerd? Zo ja, hoe moet de gemeente zich hierop voorbereiden?

45 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van D66.

De heer Vasters (D66) geeft aan dat zijn fractie positief tegenover de fusie staat omdat dit schaalvergroting en kwaliteitswinst op zal leveren. Er zijn wel zorgen over de onzekerheid van de kosten van de dienstverlening in de toekomst zowel betreffende de totale kosten als de kosten 50 voor de gemeente op basis van de toekomstige verdeelsleutel. In de zienswijzebrief wordt ook aandacht gevraagd voor de kosten. Hierin staat dat indien er onverhoopt sprake is van een significante verhoging van kosten het college wordt verzocht te kijken naar alternatieven. Spreker vraagt wat hier wordt bedoeld met alternatieven. Dit kan concreter worden geformuleerd door aan te geven dat bij kostenstijgingen er een voorstel moet komen voor gelijkwaardige, compenserende 55 besparingen. Krijgt de raad de aan de gemeente toegewezen kosten inzichtelijk en heeft de raad hier inspraak in of komt het alleen ter informatie naar de raad? Spreker heeft de voorkeur voor de eerste zodat de raad erover mee kan praten.

60 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) kan zich vinden in deze vraag van D66. Betaalbaarheid staat volgens de notitie voorop maar is geen criterium. Deelt de heer Vasters dit?

De heer Vasters (D66) kan zich hierin vinden. Hij verwacht dat er nog veel informatie zal volgen. Hij zou deze aanvullende informatie graag z.s.m. ontvangen maar zorgvuldigheid is ook belangrijk.

5 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat zijn fractie het fusietraject steunt. De organisaties voeren veel dezelfde taken uit en werken in de praktijk al vaak samen. De wethouder wordt gevraagd of zij verwacht dat de fusie een positief effect heeft op de hoeveelheid milieucontroles en de kennis binnen de nieuw op te richten organisatie. Als zij dit niet verwacht is zij dan bereid zich hiervoor hard te maken door ervoor te zorgen dat er extra controles worden opgenomen in de uitvoerings- en handhavingsstrategie?

15 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) zegt dat haar fractie het voornemen voor het samenvoegen van de twee omgevingsdiensten ook steunt. Het doel van deze fusie is een kwalitatief sterke omgevingsdienst. Het is goed dat in de zienswijzebrief wordt gevraagd om financiële duidelijkheid zeker in deze tijd waarin de financiële positie van de gemeente onder druk staat. De fractie vindt het belangrijk dat deze fusie geen bezuinigingsoperatie is. De uitvoeringstaken moeten op orde blijven of juist verbeterd worden na deze fusie. Kan de wethouder toezeggen dat zij erop toeziet dat de uitvoeringskracht op orde blijft of zelfs versterkt. Spreker bedankt de omgevingsdienst voor de zorgvuldige wijze waarop de raden zijn meegenomen in het proces.

25 **De heer Vasters** (D66) zegt dat GroenLinks aangeeft dat het geen bezuinigingsoperatie moet zijn. Dit sluit aan bij hoe D66 er tegenaan kijkt. Tegelijkertijd is er een risico op extra kosten. Als de kosten hoger worden dan moet dit worden gedekt vanuit andere middelen of door besparingen binnen de omgevingsdienst. Wat heeft de voorkeur van GroenLinks?

30 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) zegt dat de omgevingsdienst een belangrijk vehikel is als het gaat om handhaving en milieutoezicht. De fractie zou niet willen kijken naar bezuinigingsopties. Op het moment dat er een rekening wordt gepresenteerd moet worden bekeken hoe deze gefinancierd kan worden. Het moet niet op voorhand een bezuinigingsoperatie zijn.

35 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) merkt op dat de zienswijze alleen maar ingaat op financiën. Deelt mevrouw Heijne haar mening dat de zienswijze ook in zou moeten gaan op andere zaken zoals organisatiestructuur, ambities, takenpakket en toekomstperspectief?

40 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) kan zich hierin vinden en zou graag toegevoegd zien dat de wethouder erop toeziet dat de uitvoeringskracht op orde blijft.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt dat als er goed beleid wordt uitgevoerd dit best wat mag kosten. We moeten in dat geval niet bang zijn dat hier extra dekking voor nodig is. Spreker hoopt dat mevrouw Heijne dit kan onderschrijven.

45 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) beaamt dat dit ongeveer de strekking is van haar inbreng.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de optie om minder zelf uit te voeren en meer door de omgevingsdienst uit te laten voeren een bezuinigingsoptie is die mevrouw Heijne voor ogen ziet.

50 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat Utrecht als grote, sterke stad ook niet bang moet zijn om wat extra bij te dragen om ervoor te zorgen dat de omliggende gemeenten een sterke omgevingsdienst hebben waar we uiteindelijk met zijn allen beter van worden.

55 **De heer Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat Utrecht naar verhouding een bescheiden bijdrage betaalt. De gemeente zou net iets meer kunnen bijdragen waardoor er meer draagkracht ontstaat voor de overhead.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) zou dit een prima optie vinden.

60 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van de VVD.

5 **De heer Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat zijn fractie het goed vindt dat er één omgevingsdienst voor de hele provincie komt. Dit maakt het voor de inwoners duidelijker. Het is goed om nu al af te stemmen dat het samen blijft vallen met de provinciegrenzen zodat er een nabijheid en
10 betrokkenheid bij de omgeving blijft. Er staat een aanzienlijke reservering voor een afvloeiingsregeling opgenomen. Dit bedrag is erg fors voor drie mensen. De investering die wordt gedaan in vernieuwing leidt niet tot minder uitgaven aan personeel daarna. Kan de wethouder hier iets over zeggen? Hij zou graag een toelichting hebben over hoe de kosten per gemeente zijn berekend. Spreker heeft een punt van orde. Hij vraagt de wethouder hoe eventuele aanpassingen aan de zienswijzebrief worden aangebracht.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de ChristenUnie.

15 **De heer Van Straalen** (CU) geeft aan dat zijn fractie de voordelen van een fusie ziet. Een grotere dienst zal effectiever kunnen werken met meer eenheid en voorspelbaarheid. De hoop is dat de fusie een sprong voorwaarts is in zowel kwaliteit als effectiviteit. Het is belangrijk dat de Raad goed geïnformeerd blijft over het vervolg.

20 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van Stadsbelang Utrecht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) sluit zich aan bij de inbreng van de CU.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van DENK.

25 **De heer Usta** (DENK) zegt dat zijn fractie zich aansluit bij de opmerkingen van de VVD en de CU.

De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst.

30 **De voorzitter** heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Oosters.

Wethouder Oosters dankt de commissie namens de omgevingsdienst voor de complimenten en de steun aan dit traject. Er is hard aan gewerkt.

35 Het fusietraject is geen bezuinigingstraject maar vooral bedoeld om de omgevingsdienst te versterken en de robuustheid te waarborgen. Door het samengaan wordt de kennis gebundeld en wordt het een meer robuuste omgevingsdienst.

In de eerste fase is vooral richting aangegeven en nu zijn vooral de financiële consequenties aan de orde. Er is geen onderliggende berekening over de bedragen t.a.v. vertrekkende medewerkers ontvangen. Het is een relatief hoog bedrag waarin het college in de vergadering met de RUD terug zal komen.

40 **De heer Te Hoonte** (VVD) zegt dat als drie “dure” functionarissen vertrekken en hiervoor nieuwe medewerkers komen dit in de begroting toch tot een voordeel zou moeten leiden.

45 **Wethouder Oosters** zal nagaan hoe dit precies zit. Het is nog niet duidelijk of Utrecht meer of minder gaat betalen aan de omgevingsdienst, dit is nog onderhevig aan besluitvorming. De bijdrage van Utrecht is aan de lage kant omdat alleen de wettelijke basistaken zijn overgedragen. Utrecht heeft de kennis in huis om zelf beleids- en adviestaken uit te voeren. Het zou relatief veel kosten om deze taken over te dragen.

50 In de tweede ronde, in oktober, kan de raad stemmen over de gemeenschappelijke regeling inclusief het financiële plaatje dat hieraan vast zit.

55 Over de positie van Utrecht in het geheel is nog geen besluit genomen. Het is goed om de kennis van de grotere gemeenten te gebruiken bijvoorbeeld in het DB maar ook de andere gemeenten moeten hierin goed vertegenwoordigd worden. De stuurgroep is vormgegeven op basis van hoe fase 1 is ingesteld. Een groot deel van deze mensen is doorgegaan naar fase 2. Het gaat om direct belanghebbenden en betrokkenen bij het traject. De directeurs adviseren hierin.

Op 15 en 22 februari a.s. volgen er twee technische sessies waarin vragen gesteld kunnen worden over dit traject. Het is de zienswijze van de raad. De wethouder adviseert om toevoegingen op te nemen in een amendement. Het college kan hierbij ondersteunen.

60 **De voorzitter** vraagt of er nog vragen niet beantwoord zijn.

De heer Cornielje (PvdA) vraagt of de wethouder verwacht dat de fusie kan leiden tot meer milieucontroles en als dat niet zo is of zij zich hiervoor wil inzetten in de uitvoerings- en handavingsstrategie.

- 5 **Wethouder Oosters** antwoordt dat als de raad een hogere frequentie van controles wil zij hiervoor meer geld beschikbaar moet stellen.

De voorzitter constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

10 **Lijst van toezeggingen**

Fusietraject 'Naar een omgevingsdienst Utrecht' + zienswijzeprocedure fusietraject (wethouder Oosters):

- 15 **De voorzitter** constateert dat het onderwerp voor de raad wordt geagendeerd voor 30 minuten. Hiermee is agendapunt 8 afgerond.

De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst zodat de fracties van woordvoerder kunnen wisselen.

20 **9. SV 2024 nr. 137 Hoe succesvol is Utrecht in de betaalbare woningmarkt?**

- 25 Een combinatie van marktontwikkelingen, de recente beantwoording van schriftelijke vragen van Stadsbelang Utrecht over de betaalbare huur- en koopmarkt in combinatie met de inhoudelijke reactie op erfpacht als instrument voor een blijvend betaalbare woningvoorraad alsook de recent verschenen grondprijzenbrief, vragen om een inhoudelijk debat.

- 30 **De voorzitter** geeft aan dat de eerste agenderende fractie Stadsbelang Utrecht is. Hij geeft vervolgens het woord aan deze fractie.

- 35 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat tussen 2012 en heden het aantal inwoners van Utrecht flink is gestegen van 316.000 naar 374.000 maar het aantal sociale huurwoningen en huurwoningen is hierbij enorm achtergebleven. Het aantal betaalbare koopwoningen is meer dan gehalveerd. De gemiddelde verkoopprijs van een woning is sinds 1 januari 2023 met 18% gestegen. Er zijn en worden geen betaalbare koopwoningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Het beleid zet in op uitbreiding van de voorraad betaalbare koopwoningen maar dit is mislukt. Ook met alle genomen maatregelen wordt de prijsontwikkeling niet beperkt.

- 40 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vraagt naar de mening van de heer Bos over noodzakelijke aanvullende maatregelen.

- 45 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat hij hier op terugkomt in zijn betoog. Alleen door de verkoopprijs blijvend te beperken kan de voorraad worden uitgebreid. Behoud de voorraad en bescherm de voorraad.

- De heer Van Straalen** (CU) vraagt de heer Bos of hij de recent weer ingezette beweging om meer naar volkshuisvesting te gaan steun.

- 50 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt naar de definitie van volkshuisvesting. Als dit een lege huls is dan moeten we er niet aan beginnen. Er moeten alleen maatregelen worden getroffen waarmee er een betaalbaar huis in het koopsegment aan iedereen kan worden geboden. Dat gebeurt nu niet.

- 55 Hij vervolgt zijn betoog. Zijn fractie wil dat er goed juridisch onderzoek wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden van erfpacht om blijvend betaalbare koopwoningen te kunnen aanbieden ook bij doorverkoop.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of volgens Stadsbelang Utrecht de oplossing is om meer in te zetten op erfpacht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) legt uit dat bij sociale huurwoningen er zaken zijn opgenomen in de erfpachtcontracten waardoor het sociale huurwoningen kunnen blijven. Dit kan ook worden gedaan voor het segment betaalbare koopwoningen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of de heer Bos in wil zetten op erfpacht als instrument om dit te verwezenlijken.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zegt dat de gemeente het beleid heeft om nieuwbouwwoningen op erfpachtgrond te realiseren. Zijn voorstel is om een kettingbeding op te nemen in de erfpachtovereenkomst tussen gemeente en koper waarbij de koopprijs blijvend wordt beperkt.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of de heer Bos de erfpacht verder wil opschalen in de gemeente Utrecht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat dit niet nodig is omdat het beleid is om nieuwbouw op erfpachtgrond te realiseren.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de heer Bos gewoon weer over wil naar erfpacht of wil hij het middel zinvol gebruiken als middel om woningen betaalbaar te houden?

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) deelt die mening maar het is beleid. Als dit handelingskader er is dan moet dit worden uitgenut ook voor betaalbare koop. De huurprijzen en koopprijzen moeten worden beperkt.

De heer Te Hoonte (VVD) wijst op de hoge bedragen die eigenaren van woningen met erfpacht moeten betalen aan de gemeente om de erfpacht af te kopen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zeg dat er met een nieuw grondprijzenbeleid gewerkt zou kunnen worden waarbij een deel van de afkoopsom van de erfpacht betaald kan worden en een deel in een jaarlijkse canon betaald wordt. Dan heeft de gemeente meer grip op de grond. Het kettingbeding in de erfpachtovereenkomst biedt voldoende zekerheid om een betaalbare huurwoning of een betaalbare koopwoning te kunnen blijven continueren. De heer Bos vervolgt zijn betoog. Door de nieuwe fiscale maatregelen is de voorraad huurwoningen die eigendom zijn van particuliere beleggers aan het verdampen. Meer mensen kunnen een koopwoning aanschaffen maar huurwoningen voor middeninkomens verdwijnen uit de stad.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat de koopbescherming een succes is gebleken omdat er meer betaalbare koopwoningen bij zijn gekomen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) geeft aan dat er van de voorraad betaalbare koopwoningen uit 2018 nog maar een klein deel over is. De opkoopregeling is hierdoor geen succes.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of het niet veel erger was geweest zonder de opkoopbescherming.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat de opkoopbescherming nergens voor heeft gezorgd.

Hij vervolgt zijn betoog. Het actieplan middenhuur zorgt voor een prijsopdrijvend effect. Eigenlijk zouden we af moeten van dit actieplan om daarmee de mogelijkheid te bieden om andere segmenten woningen beter te kunnen realiseren.

Zijn fractie wil af van de opgelegde percentages per project voor sociale huur, middenhuur e.d. Er moet gesproken worden over absolute aantallen i.p.v. percentages per project.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt om nadere uitleg hiervan. Moeten deze aantallen jaarlijks worden vastgesteld?

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) legt uit dat er per locatie bekeken moet worden of sociale huur mogelijk is of dat er duurdere woningen moeten worden gebouwd.

5 **De heer Te Hoonte** (VVD) deelt de mening dat de percentages niet werken maar het schijnt wel een van de heilige huisjes te zijn. Hoe ziet de heer Bos dit?

10 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) beaamt dit maar er moet iets aan de huidige situatie veranderen. Ambtenaren moeten de handelingsvrijheid krijgen om naar een optimum te werken. Om sociale huurwoningen te kunnen realiseren in een project zijn duurdere woningen nodig.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

15 **De heer Te Hoonte** (VVD) zegt dat het college veel te weinig doet voor hardwerkende Utrechters die net teveel verdienen voor een sociale huurwoning. Zij zouden in staat moeten zijn om een woning te kopen maar dat is erg lastig in Utrecht. De woningmarkt is complex maar in Utrecht is het nog lastiger door complexe regelgeving. Zo is het verkopen van een sociale huurwoning niet meer toegestaan.

20 **De heer Stam** (PvdA) geeft aan dat een woning maar een keer betaalbaar is omdat bij de volgende verkoop de waarde zodanig gestegen is dat de woning geen betaalbare woning meer is.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat de hoge prijzen op de markt worden veroorzaakt door het tekort aan aanbod. Door meer aanbod worden de prijzen stabiel en realistischer.

25 **De heer Stam** (PvdA) vraagt of de heer Te Hoonte erfpacht als mogelijkheid ziet om woningen duurzaam goedkoop te realiseren en de woningen ook bij verkoop weer goedkoop in de markt te zetten.

30 **De heer Te Hoonte** (VVD) zegt dat als erfpacht daarvoor wordt ingezet op sommige plekken het te overwegen kan zijn. Het middel wordt nu niet nuttig ingezet. Er wordt al drie jaar gewacht op actie inzake het splitsen van woningen in Leidsche Rijn.

35 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat splitsen als instrument gemeentebreed moet worden ingezet. Met alleen splitsen ga je het niet redden.

40 **De heer Te Hoonte** (VVD) wil de gloeiende plaat laten afkoelen door er zaken op te gooien. Dingen hebben tijd nodig en er kan ook gekeken worden naar splitsen als middel. Hij vervolgt zijn betoog. De actie van splitsen blijft hangen en had al klaar moeten zijn. Wanneer wordt het splitsingsverbod voor de hele stad opgeheven en voor welke wijken een splitsingsverbod specifiek nodig blijft? Het college wil ook dat er nieuwbouw komt met gematigde grondprijzen. Het is prima om hier een antispeculatiebeding op te zetten. Er moet meer aandacht komen voor de inwoners van de stad die een eigen woning zoeken terwijl er een enorme instroom is van mensen buiten Utrecht. Ook moet rekening gehouden met het gegeven dat de grootste Vinex-locatie in Utrecht inmiddels 25 jaar oud is. Demografisch zullen er veel kinderen wonen die uit huis willen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) wijst op het feit dat het niet alleen een Utrechts probleem is maar ook een landelijk probleem. Heeft de heer Te Hoonte hier een reflectie op?

50 **De heer Te Hoonte** (VVD) zegt dat er veel gebeuren moet aan de woningmarkt in Nederland. Hij wil het graag wat gemakkelijker maken voor de mensen die in Utrecht wonen en hier een plek moeten hebben. Daar mist hij actie in het koopsegment.

55 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

60 **De heer Stam** (PvdA) geeft aan dat het succes van volkshuisvesting niet ligt in het maken van winst maar in het huisvesten van zoveel mogelijk woningzoekenden. Een voorbeeld is het Smakkelaarspark waar dure woningen werden gerealiseerd en dit geen groot succes was maar waar nu ook sociale huurwoningen zijn gerealiseerd.

De heer Te Hoonte (VVD) zegt dat de gemeente hier niet veel mee heeft te maken. Een

investeerder heeft woningen gekocht en deze vervolgens ingezet als sociale huurwoningen. Het gaat erom dat er woningen komen, daarvoor is deze wethouder voorgedragen.

5 **De heer Stam** (PvdA) geeft aan dat het niet alleen om kwantiteit gaat maar ook om kwaliteit en betaalbaarheid. Als er alleen op kwantiteit wordt gericht dan worden er te kleine woningen gebouwd.

10 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt de PvdA of zij ook de beperking van verkoopprijzen als reële optie zien om invulling te geven aan volkshuisvesting in den brede.

15 **De heer Stam** (PvdA) geeft aan dat koopwoningen niet één keer maar duurzaam betaalbaar moeten zijn.

20 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de PvdA vindt dat het middel ook ingezet moet worden voor sociale huur en voor het betaalbaar houden van sociale huurwoningen die verkocht worden, mocht dit worden toegestaan.

25 **De heer Stam** (PvdA) wijst op de door zijn fractie ingediende motie om middenhuur langdurig betaalbaar te houden middels erfpacht. Helaas heeft de heer Bos hier destijds tegen gestemd. Hij vervolgt zijn betoog. De fractie moedigt de wethouder aan om in de aangekondigde nota wonen via de erfpachtregeling langdurige betaalbaarheid te realiseren.

30 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van het CDA.

35 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) zegt dat haar fractie vindt dat er meer prioriteit gegeven moet worden aan betaalbare koopwoningen. In 2018 is een motie ingediend om hiermee aan de slag te gaan en het is teleurstellend om te zien waar we nu staan. De middengroep die nu in Utrecht tussen de wal en het schip valt moet weer een woning kunnen kopen of huren. Dit kan door woningen bij te wonen, maatregelen zoals eerder genoemd toe te passen en door doorstroming van ouderen zodat gezinswoningen vrijkomen. Graag hierop een reactie van de wethouder.

40 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van de ChristenUnie.

45 **De heer Van Straalen** (CU) zegt dat zijn fractie het cruciaal vindt dat ook middeninkomens een plek hebben in Utrecht en in staat zijn een woning te kopen. De fractie is niet tegen commerciële verhuur maar omdat het evenwicht is verstoord is het goed dat de overheid weer de rol op wil nemen van volkshuisvester. De fractie steunt voorstellen die bijdragen aan een verruiming van de woningvoorraad, een betere benutting van de bestaande woonruimte en een gezond evenwicht tussen koop en huur met daarbij aandacht voor een redelijke verhuur. Voorstellen zullen hierop worden getoetst.

50 **De heer Te Hoonte** (VVD) vraagt wat er verandert door volkshuisvesting.

55 **De heer Van Straalen** (CU) antwoordt dat het goed is dat de gemeente meer de regie naar zich toe trekt.

60 **De heer Te Hoonte** (VVD) vraagt waar in Utrecht nu sneller wordt gebouwd omdat de gemeente de regie heeft.

65 **De heer Van Straalen** (CU) zegt dat het een bredere beweging is, ook op landelijk niveau gebeuren er zaken zoals de Wet betaalbare huur en de aankomende Wet regie op de volkshuisvesting. Dat zijn stappen naar minder markt en meer regie vanuit de overheid.

70 **De heer Te Hoonte** (VVD) vraagt wat er landelijk anders wordt gedaan.

75 **De heer Van Straalen** (CU) noemt zaken als de zelfbewoningsplicht en een antispeculeringsbeding. In de nota komen veel maatregelen samen in een breder perspectief. Dit is een beweging die lokaal wordt gemaakt.

80 **De heer Bos** (Volksbelang Utrecht) zegt dat er ondanks de genoemde maatregelen geen betaalbare koopwoningen zijn toegevoegd aan de woningvoorraad. Ook de planvoorraad van

circa 1100 woningen is niet blijvend betaalbaar in de markt gezet. Hij vraagt wat Utrecht dan doet aan volkshuisvesting voor de middengroepen.

5 **De heer Van Straalen** (CU) geeft aan dat het geen probleem is dat snel opgelost kan worden. Het hele woningprobleem is hiermee niet snel opgelost maar er worden wel stappen gezet die in de toekomst tot meer betaalbare woningen moeten leiden.

10 **De heer Bos** (Volksbelang Utrecht) zegt dat hij al vanaf 2018 bezig is om met erfpacht richting blijvend betaalbare koopwoningen te gaan en een actieplan middenhuur dat ertoe bijdraagt dat andere woningen duurder in de markt worden gezet waardoor er een misbalans ontstaat in de woningmarkt. Stond de CU hier dan al die tijd niet voor open?

15 **De heer Van Straalen** (CU) antwoordt dat zijn fractie ook al een hele tijd bezig is om zich in te zetten voor betaalbare woningen zoals met het actieplan wooncorporaties.

De heer Bos (Volksbelang Utrecht) vindt dat er niets is veranderd door de wooncorporaties.

20 **De heer Van Straalen** (CU) bestrijdt dit. Er zijn veel initiatieven genomen. Om iets te doen aan het financieringsprobleem is het actieplan er om initiatieven te ondersteunen en faciliteren.

Schorsing van enkele minuten.

25 **De voorzitter** heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder De Vries voor de beantwoording van de gestelde vragen.

Wethouder De Vries dankt de heer Bos voor de agendering.

30 Er is gevaagd of er (juridisch) onderzoek kan worden gedaan naar de mogelijkheden van erfpacht voor beperking van de verkoopprijzen. Momenteel is er een pilot gaande aan de Briljantlaan. In deze gebiedsontwikkeling gaat het specifiek om betaalbare koop en wordt er een aantal modellen geanalyseerd om te kijken op welke manier betaalbare koop langjarig kan worden geborgd. Het gaat hier om een erfpachtmodel in combinatie met een langdurig uitgestelde betaling van een deel van de erfpachtsom. In Q2 2025 zullen de resultaten hiervan worden gedeeld met de raad. Inzake de vragen over het inzetten van een kettingbeding geeft de wethouder aan dat de fiscus het niet accepteert als de verkoopprijs bij doorverkoop vooraf wordt vastgesteld. Zij zien de woning dan niet als koopwoning en dit heeft gevolgen voor de renteaftrek. Op basis van de

35 indicerende marges de verkoopprijs vormgeven is wel een mogelijkheid. Onderzocht wordt hoe dit vormgegeven kan worden via erfpachtbeleid. In Q2 2025 kan hier gezamenlijk het gesprek over worden gevoerd.

40 Over het actieplan middenhuur wordt in de nota teruggekomen. In de nota wordt een voorstel opgenomen hoe hiermee om kan worden gegaan.

Ook komt er in de nota een voorstel over hoe om te gaan met de vooraf vastgestelde percentages sociale huur, middenhuur e.d. De bedoeling is om gebiedsgericht te kijken en ook na te denken over compensatie op andere plekken.

45 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt of er inzake de wijkgerichte aanpak ook differentiatie komt in de bedragen van de opkoopbescherming. Zij heeft hier eerder een motie over ingediend. Een verkenning was toen niet opportuun. Is dit hier wellicht wel een goed moment voor?

50 **Wethouder De Vries** antwoordt dat de grens van opkoopbescherming niet op deze manier is opgenomen in de nota. Hier kan in het debat over worden gesproken. Eerder is wel onderzoek gedaan naar het verhogen van de grens voor opkoopbescherming maar dit bleek niet opportuun te zijn. Er is een vastgestelde grens voor de hele stad die wordt gevolgd. Spreker weet niet of het opportuun is om dit per wijk te doen.

55 **De heer Bos** (Volksbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij geeft aan geen antwoord op zijn vragen te krijgen.

De voorzitter merkt op dat de beleidsnota wonen binnenkort wordt besproken.

60 **Wethouder De Vries** antwoordt dat het een beetje gek is om het punt te agenderen in relatie tot de nota die eraan komt. Daarom antwoordt hij dat zaken terugkomen in de nota.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat de commissie over de agendering gaat. Er is een debat geweest over middenhuur en sociale huur en toen werd aangegeven dat er ook een debat gewenst was over betaalbare koop.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat zij degene was die heeft voorgesteld om de agendering te combineren met de beleidsnota wonen.

Wethouder De Vries zet zijn beantwoording voort.

In de nota komt een voorstel hoe de gemeente om wil gaan met het splitsen van woningen en hier meer mogelijkheden voor te bieden. Als wordt ingestemd met de nota zullen er vervolgens voorstellen voorgelegd worden aan de raad om de Huisvestingsverordening hierop aan te passen. Er is geen splitsingsverbod, er is wel een vergunningsplicht. Het dilemma is dat de gemeente ook grote woningen wil behouden voor grotere gezinnen die in de stad willen blijven wonen.

Nieuwbouwwoningen worden steeds kleiner dus de grotere bestaande woningen moeten ook behouden blijven.

In de nota worden ouderen als belangrijke doelgroep benoemd vanwege de vergrijzing en ade doorstroming op de woningmarkt.

De termijnen voor de zelfbewoningsplicht en het antispeculatiebeding zijn 5 jaar. Dit is een gangbare termijn die door de meeste gemeenten wordt gehanteerd. Een langere termijn gaat in tegen het eigendomsrecht en geeft risico op juridische procedures.

De voorzitter vraagt of er gemiste vragen zijn.

De heer Stam (PvdA) vraagt om verduidelijking over de percentages per wijk die werden genoemd.

Wethouder De Vries antwoordt dat in de nota een voorstel is opgenomen om wijkgericht te sturen door gebruik te maken van verevening.

Mevrouw Zwinkels vraagt of de wethouder kans ziet om de zelfbewoningsplicht toe te passen bij meer projecten.

Wethouder De Vries antwoordt dat op dit moment het maximale wordt gedaan.

De voorzitter sluit de bespreking van agendapunt 9.

De heer Bos (Volksbelang Utrecht) geeft aan een motie in te zullen dienen om explicieter te krijgen dat de door hem aangereikte instrumenten op een goede manier worden meegenomen in de nota.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft als overweging mee om af te wachten of dit in de nota is opgenomen.

De voorzitter concludeert dat het punt voorlopig voor 15 minuten wordt geagendeerd voor de raad.

Lijst van toezeggingen

SV 2024 nr. 137 Hoe succesvol is Utrecht in de betaalbare woningmarkt (wethouder De Vries):

De wethouder zegt toe:

- In Q2 2025 nadere informatie te leveren over erfpacht en het kettingbeding, mede op basis van een lopende pilot inzake erfpacht.

De voorzitter schorst de vergadering voor een voorzitterswissel. De heer Bos zal de vergadering verder voorzitten.

10. Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken 2024-2028

De voorzitter heropent de vergadering.

De agenderende fracties willen graag met elkaar en de wethouder in gesprek over het 'Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken'. Zij willen spreken over de in dit programma benoemde doelen, ambities en concrete acties en daarbij inhoudelijke accenten en wensen meegeven voor de verdere uitvoering van dit programma.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van D66.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat het voor D66 belangrijk is dat alle inwoners van Utrecht uiteindelijk dezelfde kans krijgen om zichzelf te ontwikkelen, elkaar te ontmoeten en een stempel te drukken op wat er gebeurt in de wijk. Hier kan wijkgericht werken bij helpen. In het uitvoeringsprogramma staan veel acties opgenomen maar er wordt niet duidelijk aangegeven wat er inmiddels inhoudelijk is bereikt, wat er wordt nagestreefd en hoe weten we over 4 jaar of het uitvoeringsprogramma is geslaagd. Er is behoefte aan meer inhoudelijke doelen. Deze zijn niet opgenomen in het programma maar kan de wethouder deze wel meenemen in de voortgang. Wat is de grote winst volgens de wethouder van dit programma en heeft hij wellicht nog ambities die niet in het programma staan? Het college stelt voor om in 2025 en 2026 vooral geld vrij te maken voor de buurtagenda's. Het gaat om 70% van het totale budget. Wat beoogt het college met deze inzet? Met welk doel wordt het geld ingezet voor de buurtagenda's, kan de raad dit volgen en zijn er ook andere mogelijkheden om dit budget te besteden?

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt of mevrouw Van der Wilt had verwacht dat de buurtagenda's met concrete programma's voor zouden liggen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) bedoelt niet dat alles al dichtgetimmerd moet zijn maar de buurtagenda's moeten bijdragen aan een langdurige verandering. Zij mist in de stukken vooral waar het college naar streeft.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat de buurtagenda's er nog steeds niet concreet liggen. Is dit iets waar ook D66 zich aan stoort?

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt dat er wel buurtagenda's liggen maar hierin staan vooral acties. Zij mist hierin de doelen op de langere termijn.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat het doel volgens D66 moet zijn. In de inleiding ging het o.a. over kansengelijkheid, een ideëel doel van D66 maar mogen de buurten niet zelf invloed hebben op de doelen?

Mevrouw Van der Wilt (D66) wil niet dichttimmeren hoe het wordt gedaan maar er mag wel gestreefd worden naar bepaalde verbeteringen in de wijk. In sommige wijken zijn de kansen minder en staat er iets te doen, hier was binnen de raad consensus over. In de agenda moet ernaar worden gestreefd dat dit ook gaat verbeteren.

Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft op basis van data 3 wijken aangeleverd die op een omslagpunt staan waar echt een verschil is te maken. Zij kreeg in de raad geen steun om die wijken toe te voegen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) bedoelt dat als er een streven is met een wijkaanpak hieraan ook bepaalde doelen verbonden moeten zijn zodat de indicatoren verbeteren. Zij vervolgt haar betoog. Het college geeft steeds weer aan dat zaken verkend zullen worden ondanks dat de raad steeds vraagt om ermee aan de slag te gaan. Het is tijd om zaken wel of niet te gaan uitvoeren.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of het geen mooiere conclusie is dat de wethouder tijdstippen aangeeft waarop hij met voorstellen komt.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt dat dit al enkele keren gevraagd is. In de laatste motie 'Boter bij de vis' staat zelfs wanneer en hoe zaken gaan gebeuren. Een meerderheid van de raad heeft hiermee ingestemd. Het is dan een zaak van doen of niet doen.

Zij vervolgt haar betoog. Het college lijkt nog zoekende naar wat het middel en het doel is.

5 Daarom is de fractie kritisch over de inzet van financiën bij dit uitvoeringsprogramma. Graag een reactie van de wethouder.

De voorzitter constateert dat EenUtrecht afziet van een bijdrage. Hij geeft het woord daarom aan de fractie van de PvdA.

10 **De heer Stam** (PvdA) geeft aan dat wijkgericht en buurtgericht werken erover gaat dat ambtenaren, ongeacht hun wijk, meenemen wat er in de buurt speelt. Dit vereist een andere gedachtegang.

15 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) wijst op het punt in de nota dat de zichtbaarheid van de gemeente in de wijken moet worden vergroot maar waar vervolgens geen streven aan is verbonden.

De heer Stam (PvdA) geeft aan dat dit een van de punten is die hij wilde aanstippen in zijn betoog.

20 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) zegt dat er in de raad al lang wordt gesproken over hoe ambtenaren meer zichtbaar kunnen worden in de wijken en meer betrokken kunnen worden bij de wijken. Over dit punt staat toch weinig opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

25 **De heer Stam** (PvdA) antwoordt dat dit voor gemeenten erg lastig is. Er is een soort centralistische drang. Het beste middel dat de gemeente zou kunnen hanteren is de inzet van wijkbudgetten, wijkmanagers en wijkadviseurs. Daarmee verschuift wie er verantwoordelijk is voor het geld. Het in positie brengen van wijken is lastig.

30 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vindt dat de beweging die is ingezet goed is maar er moeten nu ook 'doelpunten worden gescoord en piketpaaltjes worden gezet'. Is de heer Stam het ermee eens dat die oproep aan de wethouder wordt gedaan?

35 **De heer Stam** (PvdA) is het hier zeker mee eens. Hij wil ook graag uitspreken dat de middelen hiervoor worden bestendigd ook na 2026. De raad kan tegen de wethouder zeggen dat hij op de goede weg is maar dat een volgende stap genomen moet worden door het bestendigen van de buurtagenda's en de financiën achter de wijk.

40 **Mevrouw Meerding** (VVD) begrijpt niet goed waarom het zo lastig is om de omslag naar wijkgericht werken te maken. Dit hoeft niet lastig te zijn. Zij had na het vorige debat verwacht dat er concrete acties op tafel zouden komen en ziet dit nu niet terug.

45 **De heer Stam** (PvdA) antwoordt dat mevrouw Meerding een onderscheid moet maken tussen de buurtagenda's, die een succes zijn, en het bredere punt van het buurt- en wijkgericht werken. Dat moet door de hele organisatie doorsijpelen en dat is lastig. Veel ambtenaren komen niet uit Utrecht en werken in het stadskantoor. Zij hebben geen binding met de wijk. De cultuurverandering kost tijd en dat is lastig.

50 **Mevrouw Meerding** (VVD) begrijpt dat deze cultuuromslag tijd kost. Zij had inzake de buurtagenda's concrete acties verwacht en ziet deze niet terug.

De heer Stam (PvdA) geeft aan dat het erom gaat wat de bewoners verwachten.

55 **Mevrouw Meerding** (VVD) denkt dat bewoners zaken juist klein en concreet maken in plaats van groot en ingewikkeld. Zij mist dit in het stuk.

De heer Stam (PvdA) stelt voor om langs een paar initiatieven van de buurtagenda's te gaan.

60 **De heer Usta** (DENK) vindt het vrij duidelijk wat de mensen in de buurten nodig hebben. In Overvecht kunnen de mensen vertellen wat er misgaat zoals slecht geïsoleerde woningen, woningen met schimmel. Het is tijd om actie te ondernemen in plaats van te praten.

De heer Stam (PvdA) antwoordt dat zijn fractie zich al jaren hard maakt voor beter woningonderhoud in Overvecht. Dit is een ander punt dan buurt- en wijkgericht werken waar het om sociale cohesie en samenwerking gaat.

De heer Usta (DENK) stelt dat de mensen in Overvecht aan het overleven zijn. Pas als de basis op orde is kan er worden gesproken over zaken als verbinden.

De heer Stam (PvdA) noemt de vier punten uit de buurtagenda van Kanaleneiland: armoede, leefbaarheid, gezondheid en jeugd. Deze prioriteiten zijn door de bewoners zelf aangegeven. Zij willen de stap maken van overleven naar beter leven. De buurtagenda lost niet alles op maar biedt geld aan bewoners om zelf te beslissen wat er moet gebeuren in de wijk. Dit moeten we ook na 2026 bestendigen. Er moet ook voor worden gezorgd dat er in de hele organisatie voor de wijk en voor de buurt wordt gewerkt.

De heer Usta (DENK) geeft aan dat algemeen bekend is dat er armoede heerst in wijken als Kanaleneiland en Overvecht. Moet hier nog over worden gesproken of moet er een inhaalslag worden gemaakt?

De heer Stam (PvdA) antwoordt dat er daarom geld is vrijgemaakt voor de buurtagenda's. Het gaat niet alleen om observeren wat bewoners aangeven maar ook om stappen te ondernemen om de aanpak te verbeteren. De volgende stap is dat het wijkgericht werken in de hele organisatie doorwerkt. Er kunnen nog stappen worden gezet in de concretisering van de plannen. Spreker zou hierin graag samenwerken met de andere fracties.

Hij vervolgt zijn inbreng. Hij geeft als goed voorbeeld een project in Arnhem in de wijk Immerloo. De voorliggende nota is een goede eerste stap naar een concretisering van wijk- en buurtgericht werken maar het mag nog concreter.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of het hoofddoel voor de PvdA nog steeds gelijke kansen is.

De heer Stam (PvdA) beaamt dit. Daarom is in Utrecht gekozen voor de wijken waar dit het hardst nodig is. Om het verder uit te rollen zijn in de toekomst meer middelen nodig om dit goed te bestendigen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of de heer Stam acties kan noemen die al bijdragen aan een verbetering.

De heer Stam (PvdA) antwoordt dat de meetbaarheid erg lastig is. Dit moet vooral als eerste stap naar een bredere transitie en het breder uitrollen van dit soort programma's worden gezien.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van het CDA.

Mevrouw Zwinkels (CDA) begint aan haar inbreng. De fractie is groot voorstander van een buurtgerichte aanpak en roept vooral op om de maatregelen concreter te maken en de financiële dekking duidelijker te verwoorden.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

De heer Dekkers (GroenLinks) zegt dat Utrecht een lange traditie heeft met buurt- en wijkgericht werken. In de afgelopen periode was er sprake van meer centralisatie. Het is goed dat de stedelijke en buurtgerichte aanpak meer in balans komen. Een stevige buurt- en wijkgerichte aanpak is van belang voor alle wijken in Utrecht.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt de heer Dekkers hoe het er daadwerkelijk aan toe gaat in Utrecht.

De heer Dekkers (GroenLinks) legt uit dat er in de nota wordt gezegd dat buurtgericht integraal is en stadgericht per kolom. Hij ziet dit niet terug, in een omgevingsvisie voor bijvoorbeeld Overvecht wordt integraal gekeken. In de stedenbouwvisie of in de gezondheidsaanpak wordt rekening gehouden met de verschillen in de stad. Dit is beter. Het is mooi als het stedelijk werken en het buurtgericht werken elkaar versterken.

Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft van bewoners in Overvecht gehoord dat zij na het doorlopen van een participatietraject het idee hebben dat ambtenaren van verschillende afdelingen van het stadskantoor niet met elkaar praten. De visie is volgens hen veel te sectoraal.

De heer Dekkers (GroenLinks) geeft aan dat in de Omgevingsvisie Overvecht er samenhang is tussen huisvesting, groen e.d. Dit is een integraal plan dat als input geldt voor de Omgevingswet. Hij is hier positief over. Belangrijk is dat er ingegaan wordt op de specifieke wensen van de buurt maar centraal beleid is ook voor een buurt handig. Aan de andere kant moet stedelijk beleid rekening houden met de verschillen tussen buurten en wijken. Hij vervolgt zijn inbreng. Gebiedsgericht werken moet een taak zijn van de hele ambtelijke organisatie. Welke middelen worden ingezet om de cultuurverandering te realiseren? Na het vaststellen van de omgevingsvisie is het belangrijk dat het investeren in stenen en het investeren in mensen elkaar versterkt. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat deze zaken goed op elkaar worden afgestemd?

Mevrouw Zwinkels (CDA) wijst op de bezuinigingen van de afgelopen jaren en de onzekerheden over het budget die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Hoe kijkt GroenLinks hiernaar?

De heer Dekkers (GroenLinks) zegt dat er nog grote bezuinigingen op de organisatie van de gemeente aankomen. Zijn vraag aan het college is hoe in deze reorganisatie de goede balans tussen wijkgericht werken en centraal beleid maken beschermd kan worden.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de ChristenUnie.

Mevrouw Westra-van Til (CU) geeft aan dat haar fractie blij is met het uitvoeringsprogramma omdat de stad een fijnere plek wordt als er naar elkaar wordt omgekeken, gemeenschappen worden gebouwd en de buurt een buurt van samen wordt. Daar kan dit programma aan bijdragen. Het programma benadrukt de noodzaak van maatwerk voor de buurt en betrokkenheid van bewoners. Is de inzet van het initiatievenfonds voldoende wordt benut en zijn eventuele drempels goed in beeld? Herkent de wethouder deze drempels?

De heer Dekkers (GroenLinks) zegt dat het initiatievenfonds bij uitstek geschikt is om initiatieven in verschillende wijken te ondersteunen. De uitdaging is volgens hem dat andere budgetten die er zijn meer buurt- en wijkgericht worden ingezet.

Mevrouw Westra-van Til (CU) is het hiermee eens. Het begint echter met een kleine aanvraag van een burger en hier is al een drempel zichtbaar om dit tot stand te brengen. Zij vervolgt haar inbreng. Het is goed om met nieuwe bewoners en initiatieven in de buurt samen te werken, een voorbeeld is de buurtpastor. Zijn leefgemeenschappen goed aangehaakt om buurten hierin te versterken? Hoe kunnen tot nu toe ongehoorde groepen zoals eenzame ouderen worden bereikt? Een organisatie zoals het Huis van Vrede in Kanaleneiland zou graag hun ambities om o.a. sociale cohesie te realiseren graag ten uitvoer brengen zonder dat er veel tijd besteed moet worden aan randvoorwaarden. Ze willen graag als volwaardige gesprekspartners meegenomen worden. Betekent maatwerk in het programma dat ook naar deze situaties wordt gekeken? Een aantal zaken en doelen zou veel scherper kunnen worden gesteld. Als impact ook zichtbaar zou worden naast maatregelen en doelen versterkt dit de ambities. Hoe kunnen we zien welk effect het programma gaat hebben en hoe kan de raad hier op sturen? Dit kan wellicht meegenomen kunnen worden in de inrichting van de rapportage.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van DENK.

De heer Usta (DENK) geeft aan dat naast harde data ook zachte data relevant kan zijn. Hij noemt het voorbeeld van een woning waaruit schimmel was verwijderd maar waarvan de bewoner later aangaf dat er opnieuw schimmel in de woning was ontstaan. De fractie is over het algemeen tevreden met de voorgestelde actiepunten. Er is wel behoefte aan meer duidelijkheid. Hoe definieert het college kwetsbare inwoners? Waarop is de veronderstelling dat vanwege 65% sociale huurwoningen in Overvecht hier veel kwetsbare inwoners wonen gebaseerd? Deze kwalificatie kan leiden tot stigmatisering.

Ook wordt aangegeven dat in sommige complexen het evenwicht tussen zorgvragers en zorgdragers uit balans is geraakt. Wat wordt hier precies mee bedoeld?

Het document suggereert dat het college de instroom wil beïnvloeden. Op welke wijze gebeurt dit? Hoe wordt ervoor gezorgd dat beleid rechtvaardig is en niet leidt tot de uitsluiting van bepaalde groepen? De fysieke renovatie wordt in bepaalde wijken al jaren uitgesteld. Bewoners van Overvecht slapen in koude en slecht onderhouden woningen. Binnenkort volgt een gesprek over achterstallig onderhoud.

Hoe zorgt de gemeente ervoor, inclusief moeilijk bereikbare groepen, ervoor dat alle bewoners worden gehoord en invloed kunnen uitoefenen op de plannen? Hoe wordt hun input zichtbaar verwerkt in beleid en uitvoering? De bewoners hebben recht op actie. De fractie verzoekt het college om te komen met een concreet actieplan met harde deadlines.

Mevrouw Westra-van Til (CU) vraagt hoe het ongehoorde geluid het beste naar voren kan komen. Zijn er ideeën of wensen die hieraan kunnen bijdragen?

De heer Usta (DENK) geeft aan dat de gemeente meer proactief kan zijn en zelf naar de wijk kan gaan, metingen uitvoeren en bewoners om hun mening vragen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Meerdling (VVD) zegt dat haar fractie groot voorstander is van wijk- en buurtgericht werken. In de ene wijk kunnen andere keuzes worden gemaakt dan in de andere wijk. Hoeveel vrijheid hebben de bewoners om echt aan te geven wat zij in de buurtagenda opgenomen willen zien. Wat zijn de kaders? Hoe verhoudt het buurt- en wijkgericht werken zich tot al het beleid dat er al is? Wat prevaleert er straks? De buurtagenda of de omgevingsvisie?

De heer Usta (DENK) reageert op de vraag van mevrouw Meerdling over de vrijheid die bewoners hebben om zaken aan te geven. Soms worden suggesties/vragen van bewoners anders geïnterpreteerd door de gemeente.

Mevrouw Meerdling (VVD) herkent dit. De vraagstelling is belangrijk. Daarnaast is de vraag hoeveel vrijheid er is. De antwoorden zijn erg afhankelijk van de manier waarop de vraag wordt gesteld.

Zij vervolgt haar inbreng. Inmiddels heeft zij een link naar de buurtagenda's ontvangen maar wat acties betreft staat hierin nog niet wat zij had verwacht. Er staat vooral vaak dat er in gesprek wordt gegaan. Zij ziet graag concretere zaken.

Het thema veiligheid komt relatief weinig terug in de buurtagenda's terwijl veiligheid een groot probleem kan zijn in deze buurten. Hoe verklaart de wethouder dit?

Als bewoners blij zijn met de acties uit de buurtagenda en dit echt wat gaat opleveren zou hier extra geld voor vrijgemaakt moeten worden.

De voorzitter schorst de vergadering voor 10 minuten.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder De Vries voor de beantwoording van de vragen.

Wethouder De Vries legt uit dat dit het begin is van een beweging die wordt gemaakt, het gaat nog om de eerste stappen. Als je buurtgericht werken wilt versterken dan is dit fundamenteel en betekent het ook iets voor de budgetten en de verdeling daarvan in de wijken.

De buurtagenda's vormen een onderdeel van het uitvoeringsplan. Er gebeurt van alles in de buurt, de buurtagenda biedt perspectief en hoop en zorgt voor gemeenschapsvorming in de buurt.

In het uitvoeringsprogramma staan veel doelen. Deze worden kwalitatief gevolgd d.m.v. voortgangsrapportages waarin waar mogelijk ook de cijfers worden opgenomen.

De buurtagenda's zijn samen met de buurt ontwikkeld. Per buurt zijn er daardoor verschillende doelen gesteld. Soms zijn de doelen erg groot zoals het tegengaan van armoede in Kanaleneiland. De middelen die beschikbaar zijn voor de buurtagenda zijn beperkt. Het idee is dat de buurtagenda van onderaf met de inwoners wordt ingevuld. Daar komen vervolgens concrete initiatieven uit voort zoals bijvoorbeeld een wijkfonds en wijkbanen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) mist de doelen die met een "initiatievenfonds plus" zouden kunnen worden behaald.

Wethouder De Vries begrijpt dat de behoefte is om de vooruitgang in de wijk kwantitatief te benoemen. Hij zegt toe om hierover na te denken in de voortgangsrapportage met een idee hierover te komen.

De heer Usta (DENK) noemt de raadsinformatiebijeenkomst over achterstallig onderhoud van woningen in Overvecht waar ook bewoners bij aanwezig zijn. Als hieruit naar voren komt dat er behoefte is aan onderhoud van de woningen omdat het achterstallige onderhoud de gezondheid van de bewoners en daarmee de leefbaarheid aantast, is de wethouder dan bereid om actie te ondernemen?

Wethouder De Vries antwoordt dat er door de gemeente en meldpunt is ingericht waar bewoners terecht kunnen. Niet iedereen zal dit meldpunt weten te vinden. Bekeken moet worden waarom dit meldpunt niet bekend of laagdrempelig genoeg is. Misschien moet er iemand worden aangesteld om deze mensen mee te nemen naar het meldpunt. Een proactieve benadering van inwoners is soms nodig. Er moet goed worden doorgepraat over wat voor deze mensen de juiste weg is.

De heer Usta (DENK) dankt voor de beantwoording. Er is een meldpunt maar veel bewoners kennen dit niet of kennen de weg hiernaartoe niet. Daar kan een proactieve benadering bij helpen.

Wethouder De Vries vervolgt de beantwoording van de gestelde vragen.

De grootste winst van het uitvoeringsprogramma is dat het er nu ligt. Buurt- en wijkgericht werken is niet alleen iets van de wijken maar moet in de hoofden komen van iedereen in de organisatie. De uitvoering van de veertig hierin genoemde maatregelen ligt bij verschillende organisatieonderdelen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt hoe over vier jaar kan worden geconstateerd dat er zaken echt anders zijn geworden.

Wethouder De Vries geeft aan dat het gaat over vertellen en tellen. Hij noemt het voorbeeld van de Alexandertuin in Kanaleneiland waar een versteend plein is vergroend en waar een hele gemeenschap omheen is gegroeid. Het sociaal kapitaal in de wijk is nu versterkt: mensen leren elkaar kennen, er ontstaat perspectief en de gemeenschapsvorming wordt versterkt. De uitdaging is hoe dit kan worden geteld en verteld.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt om in de agenda op te nemen dat er wordt gestreefd naar samenhang en cohesie. Dat staat er nu niet in.

Wethouder De Vries geeft aan hierop terug te zullen komen in de voortgangsrapportage. De gemaakte opmerkingen in het debat helpen bij het verscherpen van de voortgangsrapportage. Een wens van de Raad is om buurtbudgetten in te stellen. Er wordt op dit moment verkend wat de mogelijkheden zijn naar financiering hiervan en naar de behoeften aan buurtbudgetten. Daarom is er een enquête uitgezet en worden de mogelijkheden bekeken. In Q1 2025 volgt een terugkoppeling hierover met een Raadsbrief.

Meer zeggenschap wordt belegd in Samen stad maken. Om op de lange termijn effect te hebben is er ook langdurig budget nodig. Er is voor sommige projecten een langere inzet nodig. De financiën van de buurtagenda's moeten bestendig worden. Het is aan de Raad om hierover afspraken te maken voor de toekomst.

De bedoeling is om binnen de organisatie één plek te realiseren waarin alle kwalitatieve signalen samenkomen. Nu komen signalen vaak op verschillende plekken binnen.

In het uitvoeringsplan staat aangegeven bij elke maatregel welke dekking er is en waar deze vandaan komt. Binnen de wijken leeft de wens om de kwaliteit van de wijkbureaus beter te laten aansluiten bij wat er specifiek nodig is in die wijk. De uitwerking hiervan ligt in maart 2025 voor ter besluitvorming bij het college. Hierbij wordt rekening gehouden met de hervormingsbezuinigingen en aan het gegeven dat er in bepaalde wijken meer nodig is dan in andere wijken.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of deze uitwerking ook voor wordt gelegd aan de Raad.

Wethouder De Vries antwoordt dat de hervormingsbezuinigingen met daarin de nabijheid in de wijken worden voorgelegd aan de Raad.

Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft gevraagd om niet te bezuinigen op de inzet in de wijk maar blijkbaar gaat het college al in maart a.s. spreken over hervormingsbezuinigingen en de inzet in de wijk. Zo komt er toch niets terecht van de plannen?

5 **Wethouder De Vries** antwoordt dat er een kans ligt in buurt- en wijkgericht kijken en waar iets wel en waar iets niet wordt gedaan. Er ligt een enorme bezuinigingsopgave en daar moet samen nog vaak over worden gesproken.

Er wordt momenteel gewerkt aan verbeteringen van de wijkaanpak in Overvecht. Hierin wordt samengewerkt met bewoners en samen met de wijkcoalitie wordt gekeken wat dit betekent voor het vervolg en de governance van de wijkaanpak. De positie van de bewoners komt hierin expliciet terug.

De indicatorenset volgt in Q1 2025. Meer informatie hierover wordt gedeeld met de Raad in de eerstvolgende voortgangsbrief. Dit zal zijn eind maart/begin april a.s.

Er is een dilemma tussen de stad aansturen vanuit het stadskantoor en vanuit de wijk. Op meerdere terreinen gebeurt dit al maar er liggen ook nog kansen.

Het bereiken van mensen die niet meedoen is belangrijk en kan op verschillende manieren zoals het organiseren van activiteiten en ontwikkelen van initiatieven.

De zoektocht van het Huis van Vrede is bekend bij de wethouder. Het is lastig om op korte termijn een nieuwe locatie te regelen. De partij is een belangrijke partij in de wijk en er is vanuit de gemeente contact met hen.

De heer Stam (PvdA) vindt dit een mooi concreet voorbeeld waarbij de wijkwethouder betrokken kan worden. Hoe is de wisselwerking tussen de wijkwethouder en de wethouder vastgoed?

25 **Wethouder De Vries** antwoordt dat er korte lijnen zijn tussen de wethouders. De vastgoedorganisatie is erg vanuit de stad ingericht. Bij wijkgericht werken moet er meer vanuit de wijk gekeken worden wat er nodig is.

De wettelijke definitie van kwetsbare groepen moet door de gemeente worden gehanteerd en is ook de definitie die gehanteerd moet worden bij bijvoorbeeld het verdeelbesluit. Het zijn mensen die vanuit verslavingsproblematiek komen, die eerder in een opvangsituatie hebben gezeten zoals vrouwenopvang. Hier zijn specifieke groepen voor benoemd.

De heer Usta (DENK) geeft aan moeite te hebben tussen de link die wordt gelegd tussen sociale huur en kwetsbare bewoners.

35 **Wethouder De Vries** antwoordt dat dit zo niet is bedoeld. Er staat niet dat alle mensen die in een sociale huurwoning wonen in een kwetsbare positie verkeren. In Overvecht zijn relatief veel woningmutaties. Op het moment dat een woning vrij komt heeft de stad de opgave om mensen in een kwetsbare positie te huisvesten. Doordat er in Overvecht veel mutaties zijn komen hier relatief meer mensen met een kwetsbare positie wonen.

Hij vervolgt zijn beantwoording. De disbalans tussen het aantal zorgvragers en zorgdragers heeft te maken met het aantal mutaties en hoe deze woningen vervolgens worden ingevuld.

De heer Usta (DENK) wijst erop dat het hem vooral gaat over de validiteit van rapporten en onderzoeken en bewoordingen hierin. De juistheid moet op orde zijn.

Wethouder De Vries beaamt dit.

Hij vervolgt zijn beantwoording. Op veel plekken in wijken zijn renovaties van flats en sociale renovaties toegepast maar duidelijk is dat dit nog niet overal voldoende is gebeurd.

50 Onderwerpen als camera's en betaald parkeren worden vanuit de stad stedelijk aangestuurd. Hierover zijn in de Raad afspraken gemaakt. Buurt- en wijkgericht werken en zeggenschap van bewoners in die buurt en relatie tot buurtbudgetten betreft een proces dat samen moet worden gelopen.

Het zou fijn zijn als bewoners in de buurt een concreet mandaat hebben over waar het wel en niet over gaat. Het mooiste zou zijn als er een concrete budgetten gehangen kunnen worden aan de buurtbudgetten.

De voorzitter stelt aan de Raad de vraag of er nog gemiste vragen zijn.

60 **De heer Dekkers** (GroenLinks) geeft aan dat hij de wethouder gevraagd heeft wat Utrecht gaat doen aan de wijkplatforms in de verschillende wijken en buurten.

Wethouder De Vries geeft aan dat Samen stad maken en de wijkaanpak hier elkaar overlappen. Er is een raadsbrief geschreven in september 2024 waarin staat dat in een paar wijken nog geen wijkplatform actief is. Wel zijn er in deze wijken andere bewonersgroepen actief.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat als de gemeente wijkgericht wil werken de impuls vanuit wijkplatforms nodig is. Daarom is het noodzakelijk dat deze er in alle wijken zijn.

Wethouder De Vries geeft aan dat er in de wijken zonder wijkplatform vaak actieve bewonersgroepen zijn. Voor buurt- en wijkgericht werken zijn deze actieve groepen nodig.

De voorzitter wijst op het rondetafelgesprek op 28 januari a.s. over de mogelijkheden van een publiek warmtebedrijf en de raadsinformatiebijeenkomst over huurdersondersteuning op 28 januari a.s.

Mevrouw Van der Wilt (D66) geeft aan dat haar fractie inzake het wijk- en buurtgericht werken iets concreets verwacht. Als dat niet het geval is wil zij het bespreken in de Raad. Zij vraagt of de voortgangsrapportage eerder verschijnt dan de Voorjaarsnota.

Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft behoefte om met voorstellen te komen maar dit zou ook bij de eerstvolgende voortgangsrapportage kunnen.

Wethouder De Vries geeft aan dat de voortgangsrapportage in principe staat gepland voor Q4 2025. De budgetten zijn al gepland en vooruit gepland. Het gaat niet om de financiële verwerking.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is het hier niet mee eens omdat er een directe link wordt gelegd met de hervormingsbezuinigingen. Dit raakt het uitvoeringsprogramma direct. Zij zal in dit geval de brief agenderen voor de Raadsvergadering.

Wethouder De Vries antwoordt dat de hervormingsbezuinigingen niet op dat moment pas in de voortgangsrapportage komen maar in het reguliere traject met de Raad worden gedeeld. Het gaat alleen over de voortgang van het gehele uitvoeringsplan.

Mevrouw Zwinkels (CDA) herhaalt de toezegging dat eind maart/begin april a.s. de indicatorenset wordt aangeleverd.

Wethouder De Vries verduidelijkt dat in Q1 2025 de voortgang van de buurtagenda beschikbaar is. In Q4 2025 gaat het om de voortgang van het uitvoeringsprogramma.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat als de concretisering van doelen uit het uitvoeringsprogramma pas in Q4 2025 duidelijk wordt, het te laat is om hier nog over te debatteren gezien de Gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Wethouder De Vries antwoordt dat de stand van zaken van de buurtagenda er in Q1 2025 is. Hij zal specifiek kijken naar de vragen van mevrouw Van der Wilt.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wanneer het uitvoeringsprogramma het beste kan worden besproken in de Raad om moties in te kunnen dienen. Zij wil het programma en de voortgangsbrief graag agenderen voor begin april 2025 en zorgt in overleg met de andere fracties voor een agenderingstekst.

De voorzitter sluit de vergadering om 00.27 uur.

Lijst van toezeggingen

Agendapunt 10: Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken 2024-2028.
Wethouder De Vries.

De wethouder zegt toe:

1. Eind maart/begin april komt er een brief waarin aandacht is voor de doelen en indicatoren bij het uitvoeringsprogramma wijkgericht werken in het geheel én specifiek ook inhoudelijke doelen bij de verschillende buurtagenda's.
2. Eind maart/begin april vanuit Samen stad Maken een terugkoppeling aan te leveren over de buurtbudgetten.
3. In Q4 2025 volgt een voortgangsrapportage over het gehele uitvoeringsprogramma buurt- en wijkgericht werken.